

Ikt. sz.: IV.-5/2024.

ZALAEGERSZEGI LANDORHEGYI ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024.

Készítette:

Kása Istvánné igazgató

.....

Kása Istvánné
igazgató

Jóváhagyta:

**Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
Közyűlése**

.....

Balaicz Zoltán
polgármester

Hatályba lépés ideje: 2024. február 16.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	4
1.1. <i>Bemutakozunk</i>	4
2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT	6
3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	7
3.1. <i>Gyermekkép</i>	7
3.2. <i>Óvodakép</i>	7
4. ALAPELVEK	8
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	10
5.1. <i>Személyi feltételek</i>	10
5.2. <i>Tárgyi-dologi feltételek</i>	10
5.3. <i>Az óvodai élet megszervezése</i>	11
5.4. <i>Kapcsolataink</i>	12
6. A DOKUMENTÁLÁS HELYI FORMÁI, ELLENŐRZÉS	13
6.1. <i>Kötelezően használt tanügyi dokumentumok</i>	13
6.2. <i>A pedagógiai munka tervezése, ellenőrzése, értékelése</i>	15
7. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	17
7.1. <i>Pedagógiai Program</i>	17
7.2. <i>Egészséges életmód</i>	17
7.3. <i>Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés</i>	20
7.4. <i>Az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása</i>	22
8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	24
8.1. <i>A játék</i>	24
8.2. <i>Verselés, mesélés</i>	25
8.3. <i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i>	27
8.4. <i>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</i>	29
8.5. <i>Mozgás</i>	31
8.6. <i>A külső világ tevékeny megismerése</i>	32
8.7. <i>Munka jellegű tevékenységek</i>	35
8.8. <i>Tevékenységekben megvalósuló tanulás</i>	37
9. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	38
9.1. <i>Különleges bánásmódot igénylő gyermekek</i>	39
10. GYERMEKVÉDELMI TERV	44
10.1. <i>Veszélyeztetettség</i>	44
10.2. <i>Hátrányos helyzet</i>	45
10.3. <i>Óvónői kötelezettségek</i>	45
11. ÓVODAI ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK	46
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	47
FÜGGELÉK	

ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK

Az intézmény neve: Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda
OM azonosító: 037 357
Alapítás éve: 1996.
Alapító okirat száma: 410-17/2023.
Hatályos: A Zalaegerszegi Landorhegyi Óvodában
Hatálybalépés ideje: 2024. február 16.

Szervezeti egység székhelye: Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda
Úrhajós utcai Óvoda
Zalaegerszeg, Úrhajós utca 2.
Elérhetősége: 92/598-725, 0692/630-259
urhajosovi@gmail.com

Tagintézmények

Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda
Kodály Zoltán utcai Tagóvodája
Zalaegerszeg, Kodály Zoltán utca 15.
Elérhetősége: 92/316-340, 0692/630-258
kodaly.ovoda@gmail.com

Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda
Landorhegyi utcai Tagóvodája
Zalaegerszeg, Landorhegyi út 15/A
Elérhetősége: 92/313-561, 0692/630-257
landorovi@gmail.com

Telephelyek: **Bazitai csoport**
Zalaegerszeg, Toposháza utca 6.
Elérhetősége: 92/315-643, 630-256
bazitaiovi77@gmail.com

Illetékessége, működési köre: A fenntartó által kijelölt körzet, Kisbuccsa község teljes közigazgatási területe, továbbá ellátja azoknak a gyerekeknek a nevelését, gondozását, akik a szülők szabad intézményválasztási joga alapján az óvodába felvételt nyertek.

A program nyilvánossága: A Pedagógiai Programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette, a fenntartó hagyja jóvá. Jóváhagyást követő napon nyilvánosságra kell hozni, a helyben szokásos módon – fenntartó, óvodák, honlap, szülői értekezlet

A Pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása: Az érvényben levő programot kötelező felülvizsgálni, módosítani, ha:

- jogszabályi változás történik
- az igazgató, a nevelőtestület igényt tart erre.

BEVEZETÉS

A nevelőmunka az óvodában a Pedagógiai Program szerint folyik. A Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda Pedagógiai Programját az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján.

1.1. Bemutatkozunk

A Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda a Landorhegyi városrész tagóvodáit egyesítő köznevelési intézmény. A szépen parkosított városrészt a Bazitai és Egerszeg hegyi dombok ölelik körbe. Működését, ebben a szervezeti felépítésben 1996-ban kezdte meg. Az egyes tagóvodák gyökerei azonban sokkal mélyebbre nyúlnak vissza.

Mottónk: Hozzón a gyermeknek mindenki amit tud, játékot, zenét, örömet. (Kodály Zoltán)

Az óvoda a közvetlen lakókörnyezetében élő családok gyermekeinek kínál színvonalas, egyenlő esélyű, esetenként hátránycsökkentő óvodai nevelést.

Úrhajós utcai Óvoda

A város zajától mentes, ideális környezetben – az Úrhajós Bölcsőde mellett, a Landorhegyi Általános Iskola közelében fogadjuk a hozzánk érkező gyermekeket.

Óvodai nevelésünk során nagy figyelmet fordítunk gyermekeink testi szükségleteinek kielégítésére, a teljes körű egészségfejlesztésre. Óvodánk tágas udvara, és a korszerű sporteszközökkel felszerelt tornaszoba lehetőséget nyújtanak gyermekeink mozgásigényének biztosítására, sokféle mozgástapasztalat szerzésére. Műfüves ovi-foci pálya, Kresz-pálya, Taposó ösvény erősíti a sport, a mozgás megszerettetését.

Múltunkból hozott értékeink átörökítése mellett fontosnak tartjuk a jelenkor értékeinek átadását, a környezettudatos viselkedésforma alakítását, a fenntartható fejlődés biztosítását. Igyekszünk gyermekeinket minél több élményhez, tapasztalathoz juttatni, mely segíti őket a mindennapi élet problémáinak megoldásában. Hisszük, hogy csak a szülőkkel szorosan együttműködve, jó nevelőtársi kapcsolat kialakításával tudunk pozitív eredményeket elérni a nevelés során. A közös tevékenykedés eredményeként a gyerekek megélik az összetartozást, a közösséghez tartozást.

Bazitai csoport

A falusias környezet nyugalma, természeti sokszínűsége lehetőséget nyújt a felfedezéshez, élethű tapasztalatszerzéshez. Az óvoda speciális adottságai színesítik óvodai életünket. Hatalmas játszóudvarunk, uniós játszóeszközeink, sportpályánk, térköves KRESZ-pályánk, a jó levegő mind-mind a gyerekek nagyfokú mozgásigényének kielégítését szolgálja. Tartásjavító és lábboltozat-erősítő tornáink heti 1 alkalommal-délután- "Kacsa-láb" torna néven váltak sikeressé.

Évszakonként kirándulásokat szervezünk a közeli Alsó-erdő felfedezésére. A családdal, szülőkkel való kapcsolatunkat erősítik a közös programok (farsang, fenyőünnep, gyermeknap, kiállítások és vásárok, kirándulások).

Kodály Zoltán utcai Tagóvoda

A város zajától mentes, nyugodt környezetben neveljük a ránk bízott gyermekeket. Alapítványunk só-szobát, aranyhalas-dísztavat működtet bemutató, interaktív térrel. Heti rendszerességgel élünk az általuk nyújtott fejlesztő- lehetőséggel és az egészség-megőrzésben való jótékony hatásukkal. A nevelés vidám, azonban felelősségteljes világában a gyermekek szívéhez vezető út kulcsa az elfogadás, szeretet, a közös tevékenykedés, élmények átélése. Az ismeretszerzés az élménypedagógiára épül, ami az egész óvodai életünk mozgatórugója: közel hozni a gyermekekhez az őket körülvevő szűkebb és tágabb világot. Rendszeres kirándulásokon, játszva tanulni, a népmesék, versek, mondókák világát átélni. Mindezt a környezet szeretetére, megővésére, környezettudatosságra nevelés mellett elkötelezve valósítjuk meg. Óvodánk az Interkulturális nevelés keretein belül fogadja a városunkba érkező külföldi családok gyermekeit.

Ez által is szélesítve látásmódjukat, segítve az elfogadó szemlélet kialakulását.

Landorhegyi utcai Tagóvoda

A Landorhegyi városrész jellegzetes platánfái között, Örökös Zöld Óvodaként, Madárbarát kertként méltó küldetés számunkra a természet megővése, gondozása. A gyermeki fogékonyságra alapozva, felelőségünk a felnövekvő generációt elindítani a fenntartható, környezettudatos fejlődés útján. Komplex tevékenységeinkhez, a hagyományaink ápolásában, megélésében vállalt aktív szerepünk is hozzájárul. Mindennapjainkat átszövi az egészséges életmódra törekvés. A szabad-, mindennapos-, kötött mozgás lehetőségén túl, különös hangsúlyt fektetünk a lábboltozat erősítésére szolgáló lábtornára is.

Megújuló szakmai törekvéseink, az egyéni képességek differenciált kibontakozását helyezi előtérbe. A gyermekek érzelmi és lelki támogatását, hangszerekkel gazdagított zenei nevelésünk is segíti. Az intézményes keretek képesek a korlátokat lehetőséggé formálni, a családokkal közös szellemiségben gyökereket adni, s egyben utat mutatni.

1.2 Helyzetelemzés

Óvodapedagógiai munkánk olyan értékeken alapszik, melyben valljuk, hogy a gyermekkor nem csupán a felnőtt kor előkészítője, hanem sajátos tartalommal megtöltött és megélt, önálló életszakasz. A gyermekek belső érése, valamint a családi és az óvodai nevelés folyamatának eredményeként gyermekeink az óvodáskor végére testileg, érzelmileg és szociálisan érettek lesznek az iskolai élet megkezdéséhez.

Olyan óvodai élet megteremtésére törekszünk, mely a természeti és társadalmi környezettel szoros kapcsolatban:

- tiszteletben tartja a gyermekek jogait, egészségét, érdeklődését,
- értéket teremt és közvetít,
- élményekben gazdag,
- biztonságérzetet nyújt.

Interkulturális nevelés

A 21. század folyamatosan változó világában olyan új társadalmi jelenségek jelentek meg, mint a be- és elvándorlás, a különböző kultúrájú emberek együttélése. Mindezekkel a gyermeknevelési intézményekben szembe kell nézni, s folyamatosan alakítani.

A külföldi állampolgárok – és gyermekeik- beilleszkedéséhez szükséges, hogy a többségi társadalom nyitott, elfogadó és befogadó legyen a más kultúrákból származók értékei iránt. A korai nyelvelsajátítás, nyelvtanulás játék, mozgásos és érzékszervi tapasztalatok, egyéb gyermeki tevékenységek közben, természetes módon történik.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint fenntartó a 2020-2030 gazdaságfejlesztési stratégia keretében, a városba érkező nem magyar állampolgárságú óvodás korú gyermekek fogadására a Kodály Zoltán utcai tagóvodát jelölte ki. A gazdaságfejlesztési stratégia következtében, az óvodai nevelést igénybe vevő külföldi állampolgárságú családok által képviselt nemzeti és kulturális sokszínűség indokolta azt, hogy a pedagógiai programunkat kiegészítsük az *interkulturális nevelés helyi stratégiájával* melyet Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda Pedagógiai Program kiegészítéseként az Interkulturális Nevelés Óvodai Gyakorlata dokumentum tartalmaz.

2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Ha a gyerekek hitelesen élnek, megtanulják mit jelent szeretni.

Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek, megtanulják megkeresni a szeretetet a világban."

/D. L. Holtz/

Intézményünk a Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda, nevelési intézmény. A szülői házzal együttműködve - nevelőtársi kapcsolatban- neveljük a ránk bízott gyermekeket. Azon vagyunk, hogy óvodásaink 3. életévüktől az iskolába lépésig sokoldalúan, harmonikusan fejlődjenek az általunk nyújtott derűs, biztonságos, szeretetteljes légkörben.

A gyermeki személyiség kibontakozását játékos tevékenységek sokszínűségével valósítjuk meg, figyelembe véve az egyéni és életkori sajátosságokat, s az eltérő fejlődési ütemet. Nyitottak, elkötelezettek vagyunk az inkluzív pedagógia alkalmazására.

Fontosnak tartjuk a teljes körű egészségfejlesztés, környezettudatos életvitel alakítását, a magyarság-tudat megalapozását, a nemzeti értékeink megőrzését. Életben tartjuk, ápoljuk szűkebb hazánk, a göcseji tájegység kulturális értékeit.

A nevelőmunka színvonalát az óvodapedagógusok rendszeres továbbképzésével és önképzésével gazdagítjuk.

Hisszük és valljuk, hogy óvodásaink a családi és óvodai nevelés eredményeként az óvodáskor végére, - mind testileg, mind lelkileg, érzelmileg és szociálisan is - érettek lesznek az iskolai évek megkezdéséhez.

A 21. század nagy kihívása a fenntartható társadalom megteremtése. Napjainkban az intézményes, benne az óvodai nevelés kiemelkedő feladata a környezeti nevelésben gyökerező, azt magába foglaló **fenntarthatóság** pedagógiájának megvalósítása.

A fenntarthatóságra nevelés pedagógiai gyakorlatának valóra váltásában nagyon jó lehetőségeket nyújtanak a Zöld Óvodák, a zöld jeles napok.

3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

3.1. Gyermekkép

*„Ő azt hiszi, hogy csak játszik, de mi tudjuk mire megy vele.
Arra, hogy a világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle. .”*

(Varga Domonkos)

Célunk:

- Óvodásaink rendelkezzenek pozitív énképpel, őrizzék meg kíváncsiságukat.
- Akarjanak mindig többet tudni, felfedezni, a világot megismerni.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatása, egyenlő esély biztosítása, szükség szerint a meglévő hátrányok csökkentése.
- Magas színvonalú és szeretetteljes nevelői légkör kialakítása.
- A gyermekek ismereteiket alkotó módon tudják alkalmazni.
- Problémamegoldó gondolkodásuk erősítése.
- Változatos élethelyzet megélése során szerezzenek egyre több tapasztalatot.
- Kellő időt szánunk az ismeretek rendszerezésére, gyakorlására.
- Tudjanak kommunikálni, természetes közlési vágyuk maradjon meg.
- Együttműködések alkalmával képesek legyenek alkalmazkodni, egészséges önérvényesítés alakuljon ki a gyermekekben.
- Érvényesüljön a társadalmi egyenlőség, ismerjék meg a különbözőség fogalmát.
- Ismerjék és ápolják a magyar néphagyományokat, ezen belül a zalai-göcseji népszokásokat.
- Legyenek büszkék magyarságukra, erősödjön hazaszeretetük.
- Szeressék és védjék a természetet, alapozódjon meg a környezettudatos magatartás. a fenntarthatóságra törekvés.
- Legyenek toleránsak, elfogadóak, törekedjenek a problémák önálló megoldására.
- A boldog gyermekkor megteremtésének eredményeként, érezzék jól magukat a világban, magabiztosan, félelem nélkül éljenek.

3.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Továbbra is olyan óvoda szeretnénk lenni, ahol jól felkészült, fejlődésre és összehangolt munkára képes, tanulni vágyó pedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak szervezik, a gyermekek óvodai életét.

Szem előtt tartjuk a gyermekközpontúságot, mely számunkra a gyermek képességeinek megismerését és fejlődésük elősegítését jelenti barátságos, szeretetteljes légkörben. Elkötelezettek vagyunk az azonos értékrend, hátránycsökkentő nevelői attitűd érvényesítésében. Biztosítjuk a gyermeki jogok és az alapvető szabadság védelmét.

Szeretnénk, ha minden gyermekünk olyan óvodai közösségben nevelkedne, ahol bimbózó érzelmi, tudati és szociális fejlődésének kibontakozásához minden feltétel adott.

„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud, játékot, zenét, örömet.”

(Kodály Zoltán)

Ebből eredő feladataink:

- Befogadó, szeretetteljes, támogató, biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkör megteremtése, fenntartása.
- Sokoldalú élmény, tevékenység biztosítása.
- Teljes körű egészségfejlesztés.
- Az anyanyelvi nevelésre való fokozott odafigyelés.
- A haza szeretetére, védelmére nevelés.
- Egyenlő hozzáférés biztosítása, integráció, szükség esetén hátránycsökkentés - kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.
- Környezettudatos életvitel.
- A pedagógus modellkövető szerepének érvényesítése.
- Tervszerűség és spontaneitás

Óvodapedagógiai munkánk olyan értékeken alapszik, melyben valljuk, hogy a gyermekkor nem csupán a felnőtt élet előkészítője, hanem sajátos tartalommal megtöltött és megélt, önálló életszakasz. Tiszteletben tartjuk, érvényesítjük a szülői és gyermeki jogokat, a gyermekek védelmét. Olyan személyiségeket szeretnénk nevelni, akik képesek lesznek a változó világban újabb ismeretek megszerzésére és alkalmazására.

4. ALAPELVEK

Óvodánk nevelési alapelvei, értékei

Programunk elfogadja és épít arra, hogy a család a nevelés elsődleges színtere. Figyelembe veszi a gyermekek egyéni igényeit és tiszteletben tartja kulturális sokszínűségüket.

Gyermekközpontúság elve

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek elég időt kapjanak tevékenységeikre, lehetőségük legyen egy-egy téma több irányú megközelítésére és megismerésére.

Saját érzéseiket biztonságos környezetben fedezhessék fel, tévedések alkalmával maguk jöhessenek rá a megoldásra, konfliktusaikat konszenzus alapján oldhassák meg. A csoport belső szabályainak megalkotásában ők is részt vehessenek. Mindig kínálunk lehetőséget a választásra az egyes tevékenységek közül.

- A gyermekekkel való együttműködés és kommunikáció elve:
- Jó helyzetfelismerés, gyors, helyes döntéshozatal.
- Egyértelmű kommunikációs és metakommunikációs jelzések.
- Színes, tömör előadásmód.
- Konfliktushelyzetek felismerése, szükség esetén megfelelő konfliktuskezelő technikák alkalmazása.

A magánszféra és az intimitás tiszteletben tartásának elve:

- A gyermek önkifejezésének segítése a különböző tevékenységek során.
- Intimitás biztosítása öltözködéskor, a mellékhelyiségben, pihenéskor.
- A gyermek személyiségének tisztelete, szeretete, megbecsülése, különbözőségek elfogadása.

A gyermekekkel való együttműködés és kommunikáció elve

- Jó helyzetfelismerés, gyors, helyes döntéshozatal.
- Egyértelmű kommunikációs és metakommunikációs jelzések.
- Színes, tömör előadásmód.
- Konfliktushelyzetek felismerése, szükség esetén megfelelő konfliktuskezelő technikák alkalmazása.

A kollegákkal való együttműködés és kommunikáció elve

- A pedagógiai eljárások és programok megvalósításában való együtt gondolkodás.
- Kölsönös tiszteleten és megbecsülésen, bizalmon alapuló együttműködés a feladatok, célok elérése érdekében.
- Konfliktushelyzetek kompromisszummal történő megoldása.
- Empatikus, türelmes magatartás.

A szülőkkel való együttműködés elve

- Írásbeli és szóbeli tájékoztatás a pedagógiai programról, illetve a nevelési év során betervezett programkínálatról.
- A gyermekekkel kapcsolatos folyamatos információ biztosítása.
- A befogadás módjának megválasztása.
- Az óvodai élet megtervezésében és lebonyolításában való szülői részvétel jogának biztosítása az óvoda szakmai önrendelkezési jogának figyelembevételével.
- Rendszeres tájékoztatás a szülői jogokról és felelősségekről.
- A kapcsolattartás során a család magánszférájának, kultúrájának, identitásának, világnézetének, értékrendjének, szokásainak tiszteletben tartása.
- A személyi adatvédelemhez való jogok következetes betartása.
- Szülői szerepek erősítése.
-

A környezettudatos magatartás, a fenntarthatóság biztosításának az elve

- Belső motiváción alapuló, segítő pedagógiai attitűd kialakítása, környezettudatos magatartás elősegítése.
- A társadalmi és természeti környezet óvása, védelme, harmonikus együttélés segítése.

Nevelési céljaink

Célunk, az óvodáskorú gyermek harmonikus fejlődésének elősegítése, támogatása. Programunk a tevékenységek művészeteken keresztül tudatos befolyásolásával segíti a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, tekintettel van az eltérő képességekre, adottságokra, érisi, nembeli és temperamentumbeli különbségekre, szokásokra és a családok értékrendjének sokféleségére.

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

5.1. Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára.

Az intézményi feladatellátáshoz a törvényben előírt személyi feltételek biztosítottak.

Az óvodai alapellátást az óvodapedagógusok, a nevelőmunkát segítő alkalmazottak, és az egyéb alkalmazottak látják el változó munkarenddel, a munkaköri leírások és az igazgatói utasítások szerint. A Tagóvodák, a Bazitai csoport kivételével, rendelkeznek karbantartóval. Az óvodai élet szervezői az óvodapedagógusok, akik felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. Az óvodapedagógusok munkáját az óvodai élet minden területén szakképzett dajkák, pedagógiai asszisztensek, speciális szakemberek és egyéb nem pedagógus alkalmazottak segítik. Összehangolt munkájuk biztosítja az óvodai nevelés eredményességét.

A nevelőtestület korábbi és jelenlegi eredményei, szakmai felkészültsége, elhivatottsága, megújulási képessége garancia arra, hogy az óvodába járó gyermekek sokoldalúan, harmonikusan fejlődjenek az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes légkörben. Óvodánk vezetői, pedagógusai, munkatársai magas szakmai képzettséggel rendelkeznek, nyitottak a pozitív változásokra, felkészültségüket folyamatosan fejlesztik.

5.2. Tárgyi-dologi feltételek

Az óvoda sajátosságából adódik, hogy nevelőmunkánk négy különálló intézményben valósul meg. Épületeink 50-60 év közöttiek, melyek folyamatosan felújításra, korszerűsítésre szorulnak. A Kodály Z. utcai Tagóvoda 1978, a Landorhegyi úti Tagóvoda 1965, az Úrhajós utcai Óvoda 1969 szeptemberében, a Bazitai Óvoda 1992 augusztusában nyitotta meg kapuit.

Intézményünkben a nevelőmunka a csoportszobákban történik, amelyek a gyermekek életterének színhelyei. Itt valósul meg a játék, a fejlesztő tevékenység, az étkezés és a pihenés.

A csoportszobákon kívül az épületekben az alábbi fontos helyiségek találhatóak: öltözők, mosdók, WC, tornaszoba, elkülönítő szoba, tálaló- vagy melegítőkonyha, mosókonyha, vasalóhelyiség, óvónői szoba. Csoportszobáink tágasak, világosak, berendezési tárgyai bútorai megfelelő méretűek, igazodnak a gyermekek változó testméretéhez. Biztosítják a gyermekek változatos játék és mozgás tevékenységeihez az optimális életteret. Gondot fordítunk a berendezési tárgyak épségére és biztonságos elhelyezésére. A használat során amortizálódnak, cseréjükéről folyamatosan gondoskodunk.

A logopédiai fejlesztőszobák korszerű egyéni fejlesztési eszközökkel rendelkeznek. Az öltözőhelyiségek megfelelőek, az öltözőszekrényes megoldás mindenhol biztosított. A mosdóhelyiségek többsége felújításra, korszerűsítésre szorul. A gyermekek testi képességeinek kibontakozását segítik a változatos, fejlesztő eszközökkel felszerelt tornaszobák, ahol gazdag mozgáslehetőségre, mozgásélmények átélésére nyílik lehetőség. A tagóvodák jó udvari adottsággal rendelkeznek. A füves, fás, helyenként szilárd burkolatú udvarrészek lehetőséget adnak változatos játék és mozgástevékenységre, növényápolásra, állatok (madarak, bogarak) megfigyelésére, gondozására. Valamennyi tagóvoda színes, többfunkciós, szabványnak megfelelő udvari játékokkal rendelkezik.

Mind a pedagógiai, mind a gyermekkönyvtári állományunkat folyamatosan bővítjük. Óvodánk korszerű audiovizuális infokommunikációs eszközökkel rendelkezik.

Felszereltségünk megfelel a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszköz és felszerelés jegyzék előírásának. A szakmai színvonal fenntarthatóságához szükséges korszerű eszközök beszerzése folyamatosan történik.

5. 3. Az óvodai élet megszervezése

Nevelésünket a Pedagógiai Program alapján valósítjuk meg.

Óvodánk alaptevékenysége *csoporthetek* között történik. A csoportok kialakítását a helyi adottságok, szokások, igények befolyásolják, ez nevelési évenként változhat a szükség és a lehetőség figyelembevételével. Az óvodában a nevelőmunkát felsőfokú óvodapedagógus végzettséggel rendelkező alkalmazottak látják el. A gondozási - nevelési feladatok ellátását pedagógiai asszisztensek, szakképzett dajkák segítik. Szükség esetén a délutáni időszakban a gyermekek **felügyeletét** a pedagógiai asszisztens és a dajka is elláthatja. Ebben az időszakban nevelő, fejlesztő – iskolaelőkészítő foglalkozások szervezése nem történhet. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket az életkorunként növekvő időtartamú (5–35 perces), párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

Napirendünket a folyamatosság és rugalmasság jellemzi, igazodik az évszakokhoz, a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez. Csak az étkezés és a pihenés ideje állandó. A napi és heti rend működtetése során biztosítjuk a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását, előtérbe helyezve a játék kitüntetett szerepét. Az egész napi nevelés folyamatában támogatjuk a gyermek szabad tevékenység választását.

A napi- illetve heti rendet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki.

Napirendünk szeptember 01-től május 31-ig

Idő	Tevékenységek	Óvodapedagógus feladata	Dajka feladata
06,45-től	Játék, szabadon választott tevékenység, egészségfejlesztés, folyamatos reggeli, tízórai, tanulás: irányított és mindennapos mozgásos tevékenység, mese, séta, udvari játék	Szabad játék feltételeinek biztosítása, egyéni fejlesztés, táplálkozás, tisztálkodás, öltözködés szokásainak alakítása, akadálymentes, biztonságos tér kialakítása	Gondozási feladatok segítése a gyermekek szükséglete, fejlettsége szerint, tárgyi feltételek biztosítása
11.30-tól	Munka jellegű egyéni megbízások, naposság, egészségfejlesztés, étkezés, egészségügyi szokások gyakorlása, pihenés egyéni szükségletek szerint	Az étkezés megszervezése, irányítása, a kulturált étkezés szokásainak megfelelően, a nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése	Gondozási feladatok ellátása a gyermekek körül, tárgyi feltételek biztosítása
15,00 – 17,00	Uzsonna, játék, egyéb tevékenységek hazamenetelig	Egyéni fejlesztés, szabad játék feltételeinek biztosítása	Gondozási feladatok ellátása

Mivel a nevelés nem zárul le május 31-én, ezért a nyári időszak /június 1-től augusztus 31-ig/ tartalmaz, a gyermeki szükségletet figyelembe vevő, gondosan megtervezett legyen.

5.4. Kapcsolataink

5.4.1. A szülői ház és az óvoda kapcsolata

Nevelőtestületünk vallja, hogy az együttnevelés alapja, az óvoda-család közötti szoros együttműködés, annak érdekében, hogy a gyerekeket a nekik legmegfelelőbb pedagógiai módszerekkel és az inkluzív pedagógia eszközeivel neveljük. Szükség van a nevelőtársi viszony kialakítására és fenntartására, nyitottságra, őszinteségre. Az együttműködés formái a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják az együttnevelés lehetőségeit. Az intézmény nyitott és kezdeményező. Az együttműködés során adódó probléma, panasz, konfliktus esetén a panaszkezelési szabályzat szerint járunk el.

Kapcsolattartási fórumok a szülőkkel

A kiscsoportosok befogadásának folyamata	<i>Beiratkozások előtt:</i> Bölcsődével folyamatos kapcsolattartás (bábműsor, közös ünnepek szervezése, bölcsőde-óvodalátogatás, konzultáció) <i>Beiratkozás után:</i> Intézmény bemutatása, folyamatos, kötött, kötetlen ismerkedések, beszélgetések. Szülő-s-gyermekes befogadás augusztus utolsó hetében.
Családlátogatások	A család életvitelének, nevelési elveinek, erkölcsi normáinak megismerése.
Szülőértekezletek Szülők Szervezete	Az óvodai nevelés feladatainak és céljainak, dokumentumainak megismertetése (PP, a gyermeki fejlődés folyamatos nyomon követése, SZMSZ, Házi rend, Szülői Szervezet Szabályzata...). A nevelő-oktató munka eredményeiről, méréseiről való tájékoztatás. Szülők bevonása az óvodai élet eseményeibe, mindennapjaiba.
Fogadó órák	Az óvodapedagógus, a gyermekekkel kapcsolatos folyamatos tájékoztatás, problémák feltárása, mérési eredmények, módszerek, egyénre szabott megbeszélések fóruma. Szükség szerint, előre megbeszélte időpontban történnek. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésében résztvevő gyógypedagógus lehetőséget biztosít a szülőkkel történő megbeszélésre.
Napi találkozások	Érkezéskor távozáskor a sürgős feladatok, napi problémák rövid megbeszélésére szolgál, egyes szervezési feladatok megoldását segíti.
Az óvodai élet rendezvényei és eseményei	Közös ünnepek egyéb rendezvények, kirándulások szervezése.
A szülők nevelők és a gyermekek óvodán kívüli találkozói	Alapítványi bálók Nyílt szervezésű városi rendezvények
Egyéb	Faliújság, hirdetés, honlap Online tér - zárt csoportok a facebookon, Messenger

Szülői kezdeményezésre a délután folyamán tehetség és mozgásfejlesztő tevékenységeket szervezünk lehetőségeinkhez mérten.

5.4.2. Kapcsolattartás partnerintézményekkel

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az

- I. óvodába lépés előtt,
- II. az óvodai élet során és
- III. az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

I. Óvodába lépés előtt

A bölcsődével való kapcsolattartás lényege a gyermekek megismerése, megfelelő információ átadás, a befogadás sokoldalú előkészítése.

II. Óvodai élet során

Az óvodák *fogorvosai* évente végeznek szűrővizsgálatot az intézményekben.

A *védőnőkkel* folyamatosan tartjuk a kapcsolatot.

A *köznevelődési intézményekkel* való kapcsolattartás feladata a kulturális és sport rendezvények figyelemmel kísérése. A programok szervesen kapcsolódnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz. Gyermekünkkel folyamatosan részt veszünk könyvtári foglalkozáson, kiállításokon, báb- és színházi előadáson és egyéb a térség, a város által szervezett rendezvényeken.

Szakmai kapcsolat lehetőségeinek keresése a külföldi magyar nyelvű óvodák között.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében, valamint az iskolaérettségi vizsgálat során a *speciális intézmények* segítségét vesszük igénybe:

- Pedagógiai szakszolgálat intézményei
- Gyermekjóléti szolgálat
- Gyermekotthon

III. Az óvodai élet után

Az *iskolák* szemléletének, aktuális feladatainak, módszereinek megismerése érdekében kapcsolatot tartunk a város iskoláival. A nagycsoportosok iskolai beilleszkedése céljából cserélátogatást, rendezvényt szervezünk az intézmények között. Az óvodából iskolába kerülő gyermekekkel nem szakad meg a kapcsolatunk (óralátogatások, rendezvények).

6. A DOKUMENTÁLÁS HELYI FORMÁI, ELLENŐRZÉS

6.1. Kötelezően használt tanügyi dokumentumok

6.1.1. Felvételi, előjegyzési napló

Az óvodába jelentkezett gyermekek nyilvántartására szolgál.

Fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, nevelési évet, a napló megnyitásának és lezárásának időpontját, az óvodavezető aláírását, az óvoda körbélyegzőjének lenyomatát.

A lezáráskor fel kell tüntetni a felvételre jelentkező, a felvett és a fellebbezés eredményeként felvett gyermekek számát.

Gyermekenként tartalmaznia kell:

- a jelentkezés sorszámát, időpontját,
- a gyermek nevét, születési idejét, helyét, állampolgárságát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja (gondviselője) nevét,
- a kijelölt óvoda megnevezését,
- annak az óvodának a megnevezését, ahová a gyermek jelentkezését még benyújtották,
- részesül-e bölcsődei, vagy óvodai ellátásban,
- a szülő felvétellel, ellátással kapcsolatos igényeit,
- a felvételi elbírálás egyéb szempontjait,
- az óvodavezető javaslatát,
- a felvétellel kapcsolatos döntést, annak időpontját,
- a felvétellel kapcsolatos fellebbezés időpontját és iktatószámát,
- a felvétel időpontját.

Vezetésért felelős: igazgató, tagintézmény-igazgató

6.1.2. Felvételi, mulasztási napló:

A felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásainak vezetésére szolgál. Fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, nevelési évet, a csoport megnevezését.

Gyermekenként tartalmaznia kell:

- a gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét,
- a felvétel időpontját,
- az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,
- a szülők napközbeni telefonszámát,
- a megjegyzés rovatot.

Amennyiben az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is ellátja, a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt.

Naprakész vezetésért felelős: az óvodapedagógus

6.1.3. Csoportnapló

Az óvodai csoportnapló az óvoda Pedagógiai Programja alapján a nevelő munka tervezésének dokumentálására szolgál.

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a Pedagógiai Program nevét.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységeket és azok időtartamát,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli időszakokként
 - o a nevelési feladatokat,
 - o a szervezési feladatokat,
 - o a tervezett programokat és azok időpontjait,
 - o a gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat a következő bontásban: verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, irányított mozgás, a külső világ tevékeny megismerése,

- az értékeléseket (reflexiót),
- feljegyzést a csoport életéről,
- a hivatalos látogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását.

Feljegyzést a csoport életéről, reflexiót a csoportnaplóban hetente kell rögzíteni, mely során lejegyzésre kerül a tervezéstől eltérő foglalkozások oka, a hét jellemző, vagy rendkívüli eseményei, a megvalósulás értékelése.

Naprakész vezetésért felelős: az óvodapedagógus

6.1.4. Gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A gyermekek egyéni lapját a Gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- a gyermek anamnézisének,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógust, a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatát,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A gyermekek megismerését, fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését, mérését az 1 sz. függelékben található dokumentumok, mérőlapok szerint végezzük.

Az egyéni fejlődési lapok vezetésének követelményei: adott nevelési évben legalább 3 alkalommal, minimum kettő elmaradást mutató fejlesztendő terület megjelölésével.

Ezt a csoportban dolgozó óvónő párok felváltva, közös megbeszélés alapján végzik.

Feladat:

- Összehasonlító, iránymutató elemzés készítése,
- A folyamatosan nyomon követhető mérési eredmények beépítése a mindennapi munkába.

Naprakész vezetésért felelős: az óvodapedagógus

6.2. A pedagógiai munka tervezése, ellenőrzése, értékelése

6.2.1. A pedagógiai tervezési rendszerünk

Éves nevelési terv készítése mindenki számára kötelező, mely tartalmazza a készségek, képességek fejlesztését. A nevelőmunka – fejlesztő munka tervezése, a csoportnaplóban történik, a gyermekek fejlődését egyéni fejlesztési lapokon vezetjük.

Folyamatos vezetésért az óvodapedagógus felelős.

Az egyéni képességekhez igazodva tervezzük a nevelési, balesetvédelmi feladatainkat. Az egészséges életmódra nevelés feladatait egész évre, a többi nevelési területet pedig

negyedévente tervezzük. Nevelési feladataink tervezését a fokozatosság és folyamatosság határozza meg.

A megismerő tevékenység anyaga, feladata, a gyermekek és a csoport képességeihez igazodva kerül kidolgozásra. A megismerő tevékenység feladatainak tervezését tudatosság, fokozatosság, egymásra épülés, komplexitás határozza meg. A heti rend kialakítása az óvodapedagógus feladata /a tornaszoba beosztásának figyelembevételé/.

A gyermekek igényeinek, képességeinek megfelelően a komplex tevékenységek helye és az időkeret is megváltoztatható.

Mindig az óvodapedagógus dönti el, hogy kötetlen vagy kötött tartalmú tevékenységekkel kívánja feladatait megvalósítani.

Tervező munkánk elvei:

- a tudatosság és tervszerűség elve
- a tömör, szakszerű fogalmazás elve
- az óvodapedagógus vezető szerepének elve
- az aktivitás elve
- a közösségi nevelés és egyéni bánásmód elve
- a hátránycsökkentés érvényesítésének elve
- rendszeresség és következetesség elve
- fokozatosság és folyamatosság elve
- a komplexitás elve
- a korszerűség elve
- a felelősség elve
- rugalmasság

6.2.2. A pedagógiai szakmai munka ellenőrzése, értékelése

Cél: Kiszámítható, tervezhető, folyamatosan nyomon követhető mérés, értékelés rendszerének működtetése.

Az ellenőrzés alapjául a Pedagógiai Program, a munkaterv, ill. a Belső ellenőrzési dokumentáció szolgál. Belső ellenőrzési rendszer átfogja az óvoda egész működési rendszerét. Biztosítja, hogy az ellenőrzés során felmerülő hibák feltárása időben történjen, fokozza a munka hatékonyságát. A folyamatos belső ellenőrzés megszervezéséért, hatékony működéséért az óvodavezető felel. Ezen túlmenően az intézmény minden dolgozója felelős a maga területén.

A Belső ellenőrzési dokumentáció tartalmazza:

- Belső ellenőrzési-értékelési tervet
- Pedagógiai szakmai munka éves ellenőrzését
- Kompetencia területekre épülő értékelést

Tartalmát tekintve kiterjed a pedagógiai munkára, a gazdálkodásra, a munkáltatásra, a tanügyigazgatásra.

Felelős: igazgató, igazgató-helyettes, tagintézmény igazgató

7. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

7.1. Pedagógiai Program

*"Szentnek kell tartanuk a gyermek érintetlen lelkét, amit abba ültetünk, minden próbát kiálljon.
Ha rosszat ültetünk bele, megméltelyezzük egész életére... S ha jó magot ültetünk bele, egész életében
virágzik..." /Kodály Zoltán/*

Ezt a Pedagógiai Programot a *Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda* nevelőtestülete készítette az ÓNOAP alapján. Fontosnak tartjuk:

- az egészséges életmód alakítását,
- az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelést,
- az anyanyelvi-, értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítását.

Figyelembe vettük helyi óvodai nevelésünk megújító törekvéseit, de megőriztük óvodáink pedagógiai hagyományainak értékét is.

A programot a nevelőtestület a módszertani szabadság lehetőségével, innovatív szellemiséggel és munkával valósítja meg. A gyermeki jogok, az alapvető szabadságjogok biztosításával és védelmével egyenlő hozzáférést biztosítunk óvodásainknak.

Pedagógiai Programunk képességfejlesztő anyaga tiszteletben tartja a magyar nevelésügy régi értékeit, a mindenkori gyermeki szükségletet, egyéni fejlettségi szintet.

Meggyőződésünk, hogy a gyermek személyisége komplex, élményszerű tevékenységekkel fejleszhető leghatékonyabban. A különböző sajátosságokat, eltéréseket szem előtt tartva gondot fordítunk az elfogadásra, megértésre, együttnevelésre, hátránycsökkentésre.

Érzelmi biztonságot nyújtó környezetben, differenciált bánásmód hatására jut el saját értelmi képességeinek legmagasabb szintjére minden gyermek. Az elvégzett munka értékelésével biztosítjuk a sikerélményhez jutást, az egészséges önbecsülés megalapozását.

7.2. Egészséges életmód

7.2.1. Nevelési elvek:

- Teljes körű egészségfejlesztésben részesüljenek óvodásaink.
- Mindig szem előtt tartjuk, hogy az egészséges életmódra nevelés tevékenységei közben folytatott beszélgetések elmélyítik a felnőtt-gyermek kapcsolatát, nyitottá teszik őket a kapcsolatteremtésre, megsegítve a gyermek egészségi állapotának, testi fejlődésének kedvező irányú változását.
- Figyelünk arra, hogy minden gyermek a meglévő fejlettségi szintjéről egyéni tempójában haladjon, fejlődjön.

7.2.2. Az egészséges életmódra nevelés feladatai

- A gyermek gondozása, szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermek testi képességei fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

- Az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása közösen a szülőkkel.
- A teljes körű egészségfejlesztésen belül különböző egészségvédő, betegség megelőző, egészségfejlesztő programok megismerése, lehetőség szerinti alkalmazása.
- Egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Évszakonként megfelelő balesetmegelőző oktatás.
- Az óvó-védő szabályok betartása óvodán belüli és óvodán kívüli tevékenységek, programok során.
- Környezettudatos gondolkodás, magatartás megalapozása.
- Szakemberek bevonása, együttműködve szülővel, óvodapedagógussal.

Kiemelt szerepe van a gondozásnak, mint az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenységének, ahol a kisgyermek olyan szükségleteit elégítjük ki, amelyek elősegítik a növekedést, a fejlődést, a jó közérzetet. Hozzájárul egészségének megőrzéséhez, egészségi állapotának kedvező irányú változásához.

Figyelembe vesszük a növekedés és fejlődés ütemére jellemző egyéni sajátosságokat.

A gondozás színvonalát, hatékonyságát az óvodai környezetünk jelentősen befolyásolja.

Óvodáink udvarát úgy alakítjuk ki, hogy az óvodásaink sokféle tevékenységét szolgálják.

Csoportszobáink berendezésénél figyelembe vesszük, hogy a játék, étkezés, foglalkozás és alvás színtere is e helyiség.

Az óvoda berendezését úgy válogatjuk össze, hogy a gyermekek biztonságát, egészségének óvását és mozgásterének biztosítását szolgálják. Minden évszakban, és a napi tevékenységekhez kapcsolódva, a gyermekek életkorának megfelelő balesetmegelőző beszélgetéseket kezdeményezünk. Kiemelt figyelemmel kezeljük az óvó-védő szabályok betartását és betartatását (partnerek, helyszínek).

Nyitottak vagyunk a már bevált, újszerű, a gyermekek által kedvelt egészségfejlesztő, betegség megelőző programok működtetésére /dohányzást megelőző program, só-szoba, ovi-zsaru program stb./.

A gyermekmosdókban törekszünk az intimitás feltételeinek megteremtésére. Minden gyermeknek itt van elhelyezve a fogmosáshoz szükséges eszköz, törülköző, körömkefe, fésű.

Az új gyermekek előzetes orvosi vizsgálat után jönnek az óvodába. Fontosnak tartjuk a higiénés feltételek betartását.

A megbetegedett gyermeket az elkülönítőben fektetjük le a szülők megérkezéséig.

Az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítása a gondozás központi feladata. Az élettani szükségletek figyelembevételével tervezzük meg a gyermekek óvodában eltöltött idejét, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Arra készítjük őket, hogy szükségleteiket, kívánságaikat szóban is kifejezzék.

7.2.3. Táplálkozás

Óvodáinkban az ételeket készen kapjuk, a napi háromszori étkezés biztosított. Az étrend összeállítása az éppen aktuális egészséges táplálkozás ajánlásainak figyelembevételével történik

- magas cukortartalmú ételek és italok,
- a magas só és telítetlen zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése,
- a zöldség, gyümölcs, tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

A táplálkozási betegségben szenvedő gyermekek étkeztetése biztosított. A szülők segítségével sok gyümölcsöt és zöldségfélét fogyasztunk. Az új ízeket, egészséges és reform ételeket fokozatosan kedveltetjük meg, mindig figyelembe vesszük a gyerekek egyéni igényét. Folyadékkal egész nap ellátjuk a gyermekeket. Az igényes, kulturált, derűs légkörben folyó étkezés kialakítása már kiscsoporttól alapvető feladatunk.

Az élménypedagógia keretein belül több alkalommal kerül sor a gyerekekkel közös sütésre, főzésre, saláta készítésére.

7.2.4. Testápolás

A rendszeres és szükség szerinti tisztálkodással kialakítjuk a gyermekekben a tisztaság iránti igényt, ill. folytatjuk a családokban már kialakított jó szokásokat.

Biztosítjuk ruházatuk és testük gondozását, egészségük védelmét /bőr, haj, köröm/.

A rendszeres fogmosással biztosítjuk a fogak épségének megőrzését.

A helyes orrfúvás technikájának megtanításával, a szükség szerinti zsebkendőhasználattal is óvjuk gyermekeink egészségét.

A gyermekek szükségleteik szerint használhatják a mosdót.

7.2.5. Öltözködés

Törekszünk, hogy a gyermekek öltözéke célszerű, az óvodai élethez alkalmazkodó legyen és segítse önállóságuk kibontakozását. Az egészségvédelem érdekében szükséges a tartalék fehérnemű, játszóruha, váltócipő, tornacipő, tornaruha, pizsama.

7.2.6. Mozgás, edzés

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás a mindennapi óvodai élet fontos része. A mindennapok mozgáslehetőségeinek kellő ideig tartó, tudatos végzése alapozza meg a fizikailag aktív életvitelt.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok kedvezően hatnak a gyermekek kondicionális (erő, állóképesség) és értelmi képességeinek fejlődésére. Törekszünk élményt adó, új mozgásformák kipróbálására.

Kedvező időjárás esetén nagyon sok időt töltünk a szabadban, főleg az udvaron.

Élünk a vízhez szoktatás lehetőségével.

7.2.7. Pihenés és alvás

A nyugodt pihenés és alvás feltételeit mesével, párologtatással, relaxációs zene hallgatásával teremtjük meg. A friss levegőt folyamatosan biztosítjuk. A gyermekek méretéhez igazodó fektetők biztosítottak, segítik a nyugodt pihenést. A gyermekek alvási szokásait, igényét, figyelembe vesszük /simogatás, maci, zsebkendő/.

7.2.8. A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

Táplálkozás

- Megfelelően, jó fogással használja az evőeszközöket (kés, kanál, villa).
- Ismeri a kulturált étkezés szokásait, és az ételek nevét (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára, szalvétát használ).
- Nem zárkózik el az új ízek megkóstolásától.

- Természetes testtartással tud az asztal mellett ülni.
- Önkiszolgálás során teljesen önálló.
- Próbálkozik a kimért étel mennyiségének megítélésére, ill. szóban kifejezi szükségleteit, kívánságait.
- Csendes beszélgetés jellemzi étkezését.
- Kisebbeknek önállóan segít az étkezési teendők ellátásában.

Testápolás, öltözködés

Önálló:

- a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában, és azok használatában.
- a WC használatában,
- fogápolásban, fésülködésben,
- öltözködésben (tudja a sorrendet, megnevezi ruhadarabjait, próbálkozik a cipőkötéssel),
- az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában,
- ruhája és környezete rendbetételében,
- a zsebkendő használatában.

Mozgás, edzés

- Korának megfelelő állóképességgel, edzettséggel rendelkezik.
- Igényli és szereti a mozgást.

7.3. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

7.3.1. Nevelési elvek

- Törekszünk arra, hogy a gyermekeket az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.
- Erősítjük a gyermekek önbizalmát, pozitív énképét, segítjük önérvényesítő törekvéseit.
- A csoportélet megalapozza az erkölcsi nevelést, az értékorientált közösségi élet szokás és normarendszerének gyakorlását.
- Egyenlő hozzáférést biztosítunk óvodásaink számára az óvodai élet valamennyi területén.
- A pozitív értékelés megerősíti az erkölcsi tulajdonságok, helyes magatartás belsővé válását.
- Törekszünk a gyermeki szükségletek kielégítésére.
- Inkluzív szemlélettel fordulunk az óvodánkba kerülő gyermekek felé.
- Építünk a gyermek nyitottságára, mindig szem előtt tartjuk, hogy a gyermekeket érzelmi biztonság, állandó értékrend és szeretetteljes légkör vegye körül.

7.3.2. Feladataink:

- Segítjük a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását és önkifejező törekvéseit.

- Lehetőséget teremtünk társas és egyéb szükségleteinek kielégítésére, az együttműködésre, a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- Megalapozzuk a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, megismerését, gyakorlását,
- Közös tevékenység, élmény során erősítjük az alkalmazkodó képesség alakulását /figyelem, önzetlenség, segítőkészség, tolerancia, önállóság, szabálytudat/.
- Segítjük az érzelmek felismerését, kifejezését szociális, esztétikai és erkölcsi érzelmek területén /szépre - jóra való fogékonyság, önfegyelem, akarat, őszinteség, feladattudat, becsületesség/.
- Két- és több résztvevős beszédhelyzetek biztosítása, amit pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemez.
- Megalapozzuk a szülőföldhöz és családhoz való kötődést, erősítjük a hazaszeretet érzelmi kialakulását.
- Biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, a különbözőségeket figyelembe vevő differenciált, inkluzív nevelést.

A szocializációs nevelés során meghatározó szerepe van a gyermek és a szülő óvodával való első találkozásának. Biztosítjuk a fokozatos átmenetet, s lehetővé tesszük a szülővel együtt történő befogadást. Az óvoda nyitottságának biztosításával a szülőknek betekintési lehetőséget nyújtunk az óvodai nevelőmunkába az egész év folyamán. A befogadás időszakában szeretetet, biztosságot sugárzó nevelői hozzáállással segítjük a gyermek számára az új életforma megismerését, elfogadását.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (nehezen szocializálható, az átlagostól eltérően fejlődő gyermekek) neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségét kérjük (HH, HHH, BTM, SNI, kiemelkedő képesség).

Óvodapedagógus - gyermek kapcsolat

Mi óvodapedagógusok vagyunk az elfogadó, segítő, támogató érzelmi támasz. A kommunikáció eszközeivel erkölcsi értéket és normarendszert közvetítünk a gyerekek felé, s ez által a gyermeket az életre, az önálló gondolkodásra serkentjük. Minden gyermeket érzelmileg elfogadunk, fejlődési problémára, megoldási lehetőséget keresünk. Az óvoda valamennyi felnőtt dolgozójának magatartása legyen példamutató, szeretetteljes, következetes, őszinte és emberi értékeket közvetítő. A gyermekekkel való kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze.

Alkalmazzuk az erőszakmentes kommunikációt (utasítás, kérdés tapintatos megfogalmazása).

Törekszünk a jutalmazás és a konfliktus helyzetek közösségen belüli egészséges megoldására.

Dajka, pedagógiai asszisztens gyermek kapcsolat

A dajka és a pedagógiai asszisztens az óvodapedagógussal szorosan együttműködve, az ő útmutatásait követve, munkájukat kiegészítve tevékenyen vesz részt a csoport életében. Kiemelt szerepe van a gondozási feladatok megoldásában. Gyermekekkel való kapcsolatát elfogadás, pozitív attitűd jellemzi. Ismeri és alkalmazkodik a csoport szokás és normarendszeréhez, az egyéni és életkori sajátosságokhoz. Magatartása és kommunikációja példaértékű, szeretetteljes, következetes és őszinte.

A gyermek - gyermek kapcsolat

Az óvodai csoport sajátos közegével jelentős személyiségfejlődést biztosít az egyén számára a szocializálódásban:

- elősegíti a társas kapcsolatok fejlődését,
- támogatja az önállósági törekvéseket,
- lehetőséget teremt a különbözőség elfogadására, tiszteletben tartására,
- biztosítja az alá-, mellé-, fölérendeltségi helyzetek átélését, elfogadását,
- a közös élmények, tevékenységek támogatják a gyermek kapcsolatteremtő képességének alakulását.

A mindennapok örömei, ünnepei, a jeles napok és ünnepnapok viselkedésmintái, szokásai a gyermek szociális viselkedését alakítják, az erkölcsi nevelését biztosítják.

Az együttélés során gyakorolja és magáévá teszi az illem és udvariassági szokásokat /köszönés, megszólítás, a kulturált étkezés szokásai stb./.

7.3.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Ragaszkodik a csoporttársaihoz, csoportban dolgozó felnőttekhez.
- Próbálkozik a konfliktusokat életkorának megfelelően, önállóan megoldani.
- Képes önállóan a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, az udvarias viselkedés elemi formáinak a kifejezésére.
- Formálódik, alakul az önálló döntéshozatal képessége.
- A tevékenységek során megéli és elfogadja az alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyokat.
- Figyelemmel van és érdeklődik a felnőttek, a társak iránt.
- Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat (kérés, köszönés, lemondás játékról és tevékenységről).
- Az önszabályozás eredményeként felelősséget érez a vállalt feladatért.
- Kommunikációjában az udvariassági formák alkalmazása megjelenik.
- Nyitottak a szűkebb és tágabb környezet értékeinek elfogadására.
- Megjelenik a szülőföldhöz kötődés és a hazaszeretet érzése.

7.4. Az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

7.4.1. Nevelési elv:

- Szem előtt tartjuk, hogy a nyelv fejlesztése a közösségi és társas viselkedés fejlesztésén keresztül igazán hatékony.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekben kialakuljon az igény és a képesség a beszédkapcsolaton alapuló együttműködésre.
- Figyelünk a különbözőségekre.
- Differenciált fejlesztés.
- Minden dolgozó törekedjen a modell értékű kommunikációra.

7.4.2. Feladataink:

- A környezet helyes és szép beszéde (mintaadás).
- A gyermek önálló beszédre, önkifejezésre, párbeszédre ösztönzése.
- A gyermek természetes beszéd - és kommunikációs kedvének fenntartása.
- Szemléletes, képszerű kifejezések alkalmazása.

- A gyermek kérdéseire mindig kapjon választ.
- A gyermek spontán megnyilatkozásainak, közléseinek meghallgatása.
- A gyerekek családból hozott sajátos szókincsét, nyelvi fordulatait megismerjük, tiszteletben tartjuk.
- A beszédfejlődésben elmaradást mutató gyermekeket megfelelő szakemberhez irányítjuk.
- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Fejlesztjük értelmi képességeiket /érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás/ és kreativitásukat.
- Támogatjuk a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, élményeire épülő ismeretszerzést.

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet egészét átható folyamat, melynek célja, a nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, a biztonságos önkifejezés megalapozása. Beépül a gyerekek tevékenységébe, megnyilvánulásába, a társakkal és a felnőttekkel való kapcsolatba.

Az óvoda derűs, nyugodt légköre alapja az anyanyelvi nevelésnek. A mozgás, a beszéd, a gondolkodás egymással szoros kölcsönhatásban fejlődnek.

Az egyes gyerekek szociális viselkedési szintjét befolyásolja a gyermek kommunikációs fejlettsége. A kommunikációval kapcsolatos ismeretek, normák elsajátítása óvodánkban mintaadással, gyakorlással, a történik.

A gyermekek érdeklődésére és kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira és ismereteire épített változatos tevékenységek során szereznek valóság-hű tapasztalatot a természeti és társadalmi környezetünkről.

7.4.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A tapasztalatok során bővült szókincsét aktívan használja.
- A gyermekek beszéde jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hangerejű, sebességű.
- A párbeszéd során beszédét megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri.
- A gyermek anyanyelvét biztonsággal használja.
- Helyesen, folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.
- A beszédhangokat tisztán ejti.
- Az udvariassági kifejezéseket megfelelően használja
- Végig tud hallgatni másokat, válaszai a témához kapcsolódóak.

8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

8.1. A játék

A kisgyermekkor legfontosabb és legjelentősebb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyermekeket körülvevő ösztönző, élmény- és játékkörnyezet az, amely szabad teret ad a gyermek spontán kezdeményezésének, a tapasztalatszerzésnek, megismerésnek.

A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, önkéntes és szabadon választott céltudatos tevékenység, élmény- és örömforrás. Tükröződik benne a gyermek feszültsége, annak oldása, konfliktusok, érzelmek, vágyak.

Fejleszti a gyermek egész személyiségét: mozgását, értelmi képességét, pozitív érzelmeit, magatartásformáit, kreativitását, társas kapcsolatait, beszédét, pszichikumát.

A kisgyermek valódi első játszótársa a szülő, óvodában az óvodapedagógus. Utánozható mintát adunk játékos tevékenységre, együtt játszásra, játékszervezésre. Az óvodapedagógus indirekt irányítása lehetőséget ad az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozására.

8.1.1. Nevelési elvek

- Óvodánk mindennapjaiban a gyermeki szabad játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.
- Jót és jól játszani - ez a gyermek dolga az óvodában.
- Hagyjuk, segítjük a negatív élményeket feldolgozni, indulatait megszelídíteni a játékban.
- Metakommunikatív jelzésekkel éreztetjük kapcsolatunkat a gyerekekkel.
- Erősítjük a gyermekek együttjátzását, egyéni kezdeményező képességét, a tartós játék kialakulását.
- Keressük a megújulás lehetőségét a játékos tevékenységek szervezése során.

8.1.2. Feladataink

- Az élményszerű, elmélyült gyermeki szabad játék feltételeinek megteremtése:
 - megfelelő hely, idő, rugalmas napirend, megfelelő csoportlélegkör,
 - gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, játékszerek.
- Az önkifejezés, személyiségfejlesztés támogatása.
- Az óvodapedagógus együttjátzásával, támogató, ösztönző magatartásával segítse a különböző játékformák alakulását, gazdagodását.
- A szabad játék érvényesítésének biztosítása.
- A gyermekek játéktanulásának támogatása (feltételek, felfedezés, együttjátzás).
- A játékformák sokszínűségének biztosítása (gyakorló, szimbolikus, konstruáló, szabályjáték), arányok megtartása.
- A gyermeki játékötlet- kigondolás serkentése, erősítése.
- A szabadjáték során a spontán tanulási forma érvényesítése.

8.1.3. Jellemző játéktípusok

A *gyakorló játék* során az újszerű cselekvés ismételtetése jelent örömet. Ez a játék elsősorban a gyermekek mozgásigényének és manipulációs vágyának kielégítését szolgálja.

A leggazdagabb lehetőségeket a *szimbolikus játék* nyújtja. A környezet benyomásait a gyerekek egyénien, szubjektív módon jelenítik meg. A vállalt szerepeken keresztül ábrázolják a valóság számukra lényeges mozzanatait, fejlődik teljes személyiségük, gazdagodik szókincsük. A tevékenység során a gyermekek szabályokat állítanak fel, amikhez alkalmazkodnak, lehetőségük van alá- fölérendeltségi viszony, irányító szerepek megélésére, konfliktusok kezelésére.

A *barkácsolás* a gyermek számára közös, illetve egyéni játéktevékenység. A funkcióöröm mellett a játéktémák kibontakozásához szükséges eszközök elkészítését is szolgálja.

Az irodalmi élmény, *dramatizálásra*, *bábjátékra* sarkallja a gyermekeket. A mesék hőseinek tipikus vonásait reprodukálják. Minden szerep, játék-kapcsolat más-más fogalomrendszert és más-más jellegű kommunikációt kíván. A történetekben megjelenik az önkifejezés, a sajátos gyermeki látásmód.

A gyermeket az alkotás öröme, a sokféleképpen összeállítható játék- és építőelem felhasználása *konstruálásra* ösztönzi. Különböző alakú, méretű, építőelemekből és más játékszerekből, anyagokból építményeket alkotnak, kiélik kreativitásukat a szabadban, a csoportban egyaránt. Fejlődik kombinációs - téralakító készségük, problémamegoldó gondolkodásuk.

Szabályjáték a társas kapcsolatok megszilárdulásával, az együtt tevékenykedés fejlődésével válik alkalmassá a gyermek az iskolai tanulás alapját feltételező szabályokhoz kötött tevékenységek megélésére.

8.1.4. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel, önfeledten játszik,
- képes megszervezni játékát, elfogadja az alá- fölérendeltségi viszonyokat,
- játéka elmélyült, kitartó
- elfogadja és betartja a játékszabályokat, egészséges versenyszellemben tevékenykedik, feldolgozza vereségét,
- játéktevékenységében megjelennek az önálló játékörök, élmények,
- tevékenységét játéktudat jellemzi,
- nyitott a különböző játéktémák iránt, játékát változatosság jellemzi.
- a gyermekek képesek több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.

8.2. Verselés, mesélés

Gyermekeink anyanyelvi kultúrájának és műveltségének megalapozását az igényességgel megválasztott gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok szolgálják. A mese a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének egyik legfőbb segítője. Arra törekszünk, hogy a gyermekek szívesen hallgassák a mondókákat, verseket, meséket. A mese alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolva a kisgyermekek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. Fokozatosan építjük be irodalmi nevelésünkbe a halmozó és láncmeséket, verseket, verses meséket, állatmeséket, novellameséket, tündérmeséket, elbeszéléseket s a hosszabb prózai műveket.

Az élmények hatására a "befogadó" gyermekből "előadó" válik, s játékában, nyelvi kifejezőképességében fejlődés tapasztalható. Gyarapodik szókincsük, csiszolódik kiejtésük.

A későbbiekben így válhat lelkes olvasóvá, színházlátogatóvá, művelt emberré.

A népmesék és népi mondókák nyelvűvelő, hagyományőrző hatása abban van, hogy ritmusuk a magyar észjárás tagolását, dallamuk a magyar beszéd természetes hanglegjtését követi. A ritmus, a mozdulat és a szavak egységével a gyermekeknek érzéki-érzelmi élményeket, biztonságot nyújtanak: a gyengét, a kicsit védelmezni, óvni kell, a vándort be kell fogadni, az éhezőt meg kell kínálni, segíteni kell a jó és az igazság győzelmét, a gonosz és a hazug pórul jár. A mese arra is tanít, hogy az embernek meg kell küzdenie a rosszal, törekednie kell a jóra, ügyesnek és okosnak kell lennie s a kudarcokat, fájalmakat el kell tűrni.

8.2.1. Nevelési elvek

- Az irodalmi művek kiválasztásánál érvényesüljön a pedagógiai, módszertani tudatosság / 3 – 7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó népmesék, népi mondókák, ritmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág meséi, a klasszikus és kortárs irodalmi művek /
- A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a gyermekek érzelmi életének gazdagítását szolgálja és érzelmi biztonságot nyújt számukra.
- Élményszerű és kifejező előadásmód.
- Az új versek kapcsolódjanak a gyermek élményeihez, tapasztalataihoz, az ünnepek hangulatához.
- Figyelünk arra, hogy az „ízese” kifejezések épüljenek be aktív szókincsükbe.
- Elfogadjuk és megerősítjük azokat a tájnyelvi szavakat, fordulatokat, amelyeket a gyerekek beszédükben használnak.

8.2.2. Feladataink

- Megalapozzuk a gyermekek anyanyelvi kultúráját, műveltségét, szülőföldhöz való kötődését a népi mondókákkal, a népmesékkal, a találós kérdésekkel, közmondásokkal, a dramatikus népszokásokkal, klasszikusaink s a mai magyar költőink gyermekek számára írt verseivel, elbeszéléseivel.
- Az irodalmi anyag válogatása során egyensúlyra törekszünk, s tudatos időrendi ütemezést végzünk /Természet, társadalom változásai, ünnepek, hagyományok, jeles napok/.
- Megismerjük a gyerekek családból, esetleg más kultúrából hozott irodalmi élményeit (Inkluzív és nemzeti nevelés).
- A mesélés meghitt, szeretetteljes légkörének kialakítása.
- Az igazi mesélő légkörben gyermekek belső képvilágának alakítása.
- A versmondást, a mesélést a helyzethez igazodva spontán és kötött formában szervezzük.
- Az önkifejezés lehetőségeinek kihasználása a mese-vers újraélése során (mozgás, ábrázolás, bábozás, dramatizálás).
- A gyermek saját vers- és mesealkotása, mozgással és ábrázolással történő kombinálása biztosítsa az önkifejezés alakulását.

8.2.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Igényli a mesélést, verselést, mondókázást.
- Rövidebb, hosszabb történetek befogadására képes.
- Mesejelenetek, történetek reprodukálására képes.
- Önállóan mondókázik, versel.
- Képről történeteket tud kitalálni.

8.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

A zenei anyanyelv az óvodáskorú gyermek legbensőbb megnyilvánulása, az érzelmek hordozója, a képzelet előidézője, a kreativitás megnyilvánulásának lehetősége.

Az éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

"A néphagyomány ápolása ebben az életkorban kétszeresen indokolt. Egyrészt a gyermek ugyanolyan észrevétlenül tanulja meg a mondókát és a gyermekdalokat, mint az anyanyelvét. Másrészt a néphagyomány a zenét a szöveg és a dallam tökéletes egységében tárja a beszélni tanuló gyermek elé." /Forrai Katalin/

A zenei tevékenységnek nincs meghatározott időpontja, időtartama, megjelenik az óvodai élet minden pillanatában. Az élménynyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet.

8.3.1. Nevelési alapelvek

- Követjük a fokozatosság elvét a zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek kibontakoztatásában.
- Törekszünk az érzelem teli és élményszerű előadásmódra.
- Lehetővé tesszük a gyermek egyéni képességeinek kibontakozását, az önkifejezést.
- Figyelünk a zalai, göcseji gyermekdalok megismerésére, átörökítésére.
- Az énekes népi játékok "Tiszta forrás" mellett kellő arányban jelenjenek meg az igényes kortárs zenei alkotások.
- Szem előtt tartjuk, hogy a dallam, a ritmus, a mozgás és a beszédfejlesztés összekapcsolódik.
- Fontos elvünk, hogy óvodai műsorok összeállításánál a már begyakorolt dalokból, dalos játékokból válogatunk.

8.3.2. Feladataink

- Befogadás időszakában nagyobb hangsúlyt fektetünk a kétszemélyes mondókázásra, ölbeli játéokra.
- Énekléssel, mondókázással a beszéd motoros szerveit fejlesztjük.
- Népdalokkal, népi dalos gyermekjátékokkal, tánclemekkel segítjük a szűkebb környezetünk hagyományainak ápolását.

- A népdalok éneklése és hallgatása segítse a néphagyományok megismerését, továbbélését.
- Szép, tiszta éneklés, gyermeki hang védelme.
- A gyermek zenei képességeinek: egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás, zenei kreativitás fejlesztése.
- Lehetőséget biztosítunk a zenei önkifejezésre.
- Változatos mozgásformákkal a mozgáskultúra gazdagítása.
- A közművelődési intézmények által felkínált programokat is felhasználjuk zenei élmény szerzésére, gazdagítására.

Fejlesztési területek:

Éneklési készség

- tonális érzék,
- hangápolás, hangképzés fejlesztése.

Ritmusfejlesztés

- egyenletes lüktetés kiemelése,
- dalok, mondókák ritmusának kiemelése,
- tempóérzék fejlesztése és az ettől eltérő különbségek felismerése,
- ütemérzék fejlesztése különféle mozgások összekapcsolásával,
- táncos lépésekkel és mozdulatokkal való ismerkedés.

Hallásfejlesztés

- magas-mély reláció érzékelése,
- hangszínérzék, zörejhangok,
- dinamikai érzékelés,
- belső hallásfejlesztés,
- zenei emlékezet fejlesztés.

Zenei alkotó fantázia fejlesztése

- formaérzék /motívumok hosszának megéreztetése/,
- emlékezőképesség dallamfelismeréssel, visszhangjátékkal,
- improvizációs készség, kreativitás /ritmikai, dallami játékok/.

Mozgáskultúra, mozgásformák

- járások: helyben, ill. haladva menetirányban, ellentétes irányban, kézfogással, vállfogással, csípőre tett kézzel, szoknyafogással,
- térformálás: csigavonallal; kígyóvonallal; köralakítás egyirányú és eltérő irányú mozgással; kaputartás, átbújás,
- táncos lépések: oldalazó lépés kis dobbantással, forgás egyedül, párosával, sarokkoppantás, sarokemelés, érintő lépés, érintő koppantó járás, csárdáslépés
- párválasztás különféle forgásokkal, járásokkal.

Zenehallgatás

- óvónó éneklése, hangszeres játék,
- audiovizuális eszközökkel,
- hangversenyek, koncertek.

8.3.3. A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére

- A zene, mint esztétikum felfedezése, átélése és létrehozása.
- A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondja.
- Ismert dalt szöveg nélkül képes dúdolni, zümmögni.
- Felismeri és alkalmazza a magas mély közötti különbséget.
- Ismeri a halk és hangos közötti különbséget, tud így énekelni, mondókázni, beszélni, tapsolni.
- Felismeri a dalokat dúdolásról, hangszerről, sajátos kezdő-, belső-, vagy záró motívumról.
- Képes dalokat - hallható jelre - hangosan és magában énekelni, rövidebb-hosszabb egységet, dallammotívumot elbújtatni.
- Visszaénekel, visszatapsol változatos dallam- és ritmusmotívumokat csoportosan és egyénileg.
- Érzékeny a természet és környezetünk hangjaira, megkülönbözteti, megnevezi a hangszínek finom eltéréseit.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
- A mondóka és dalritmus kiemelésekor érzékelteti a negyed szünetet.
- Kiemeli a dalok mondókák kettes lüktetését.
- Egyöntetűen jár körbe, képes egyszerű táncos mozdulatokra, lépésekre.
- Térformákat alakít ki.
- Tudja használni az ütőhangszereket.
- Kitalál dallamokat, szövegeket, mozgásformákat.
- Figyelmesen hallgatja a hangulatában egymástól eltérő népdalokat, más népek dalait, műzenei szemelvényeket, bemutatott élőzenét.

8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés komplex nevelési terület. Magába foglalja a vizuális befogadást, megismerést, az alkotást, ezen keresztül a gyermekek belső képi világának gazdagítását.

Átszövi a mindennapokat, s híven tükrözi a gyermekek lelkivilágát, feltárja érzelmeit, rejtett gondolatait, üzeneteit számunkra. Lehetőséget ad az alkotó igény kialakítására, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, térrendezésre, az esztétikai élmények befogadására.

Megismerkednek az anyagok tulajdonságaival, a jellemző formákkal, felületekkel, arány, és téri viszonyaikkal. Az anyagokkal, eszközökkel való bánásmódot, a különleges technikákat a gyermekeknek meg kell mutatni. Az óvodapedagógus segítő, támogató együttműködése biztosíték a szárnyaló gyermeki önkifejezés kibontakozására.

A fejlesztést mindenekelőtt a gyermek adottságai, képességei, önfejlődése határozza meg. Szívesen ismertetjük meg gyermekinket a népi kismesterségek, a népművészeti, nemzeti szimbólumok óvodában jól alkalmazható elemeivel és más kultúrák díszítőelemeivel.

Kiállítások, tárlatok látogatása alkalmával, ismereteket szereznek különböző művészi alkotásokról. Beszélgetünk a festmények, szobrok, képek, tárgyak formatervezett alkotások hangulati, színbeli hatásairól.

8.4.1. Nevelési alapelvek

- Törekszünk az egyéni képességek kibontakoztatására, tehetséggondozásra.
- Segítjük, hogy a gyermekek élményeiket, vágyaikat, feszültségeiket tevékenységük során kifejezésre jutassák, ill. megfogalmazzák azt.
- Törekszünk a magyar népművészet és a helyi néprajzi értékek megismertetésére és a természet adta lehetőségek kihasználására.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek alkotásait.
- Maga a tevékenység, s ennek öröme fontos és nem az eredmény.
- Fontosnak tartjuk az esztétikai érzékenység, igényesség alakítását.

8.4.2. Feladataink

- Az egész nap folyamán megfelelő teret, lehetőséget, elegendő időt, s eszközt biztosítunk a tevékenykedni vágyó gyermeknek, az alkotási vágyuk kielégítésére, saját elképzeléseik megvalósítására.
- Ügyelünk a biztonságos eszközhasználatra.
- A passzív, szemlélődő gyermek motiválása az alkotásra.
- Változatos tevékenységekkel, technikákkal segítjük a gyermek látási, tapintási, mozgási érzékelésének összerendezését (képi látásmód).
- Színképzet fejlesztés: színek keveredése, az új színek, színárnyalatok.
- A gyermekek megismertetése a nemzeti szimbólumokkal.
- Ismertessük meg a népi kismesterségek óvodában alkalmazható elemeit.
- Engedjük "szárnyalni" az eleven gyermeki fantáziát, a belső képi látásmódból fakadó önkifejezést.
- Tér-forma, téri tájékozódás és rendezőképeség fejlesztése.
- Az elkészült alkotásokkal dekoráljuk környezetünket.
- Lehetőséget biztosítunk a gyermeki alkotások bemutatására, a tehetségek bátorítására.

8.4.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Élményei, elképzelései, képzetek megjelenítéséhez használja a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Színhasználatában érvényesíti kedvenc színeit.
- Formaábrázolása változatos, többnyire képes hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásában megjelennek a részformák és próbálkozik a mozgás jelzésével.
- Formamintázása kialakult.
- Fokozott önállósággal alkalmazza a megismert technikákat.
- Képes szóbeli véleményalkotásra saját műveivel és a műalkotásokkal kapcsolatban.
- Tevékenyen, aktívan részt vesz szűkebb környezete téri elrendezésében és tervezésében, ezt szóban is kifejezi.

8.5. Mozgás

A mozgás öröm, a gyermek szervezetének szüksége, a személyiség fejlődésének mozgatója. A modern életkörülmények következtében elvesztett mozgáslehetőségeket óvodánkban tudatosan biztosítjuk a gyermekek számára. Rendszeresen végzett mozgástevékenységek irányított és játékos formában jelennek meg az óvodai életben. A folyamatos gyakorlás a pszicho motoros készségek, képességek fejlesztésének eszköze. A játékos mozgások fokozzák a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását, segítik a szabálykövető társas viselkedést, együttműködést, a problémamegoldó gondolkodást. Az egyéni képességek kibontakoztatásának legjobb útja a mozgásélmény, amely erősíti a természetes mozgásformákat, testi képességeket, koordinációs képességeket, fejleszti a mozgáskultúrát.

A gyerekek egészségének megőrzése, valamint megóvása érdekében óvodánkban kiemelt feladatként kezeljük a tartáshibák megelőzését. Speciális tartásjavító gyakorlatokat iktatunk be a mozgástevékenységek anyagába. A lábboltozat erősítését, az izmok fejlesztését lábtorna keretében valósítjuk meg.

A láb-, és a speciális tartásjavító tornához a szülők együttműködésére is számítunk, hisz ezeket a gyakorlatokat otthon is végezni kell, az eredményesség érdekében. Részt veszünk a Magyar Úszó Szövetség által szervezett Úszó Nemzet Programban, melynek célja, hogy a gyermekek tanuljanak meg úszni. Lehetőség szerint a Jégcsarnok korcsolya oktatásán is részt veszünk.

8.5.1. Nevelési elvek

- Szem előtt tartjuk, hogy a szabad mozgás és játék a gyermekek alapvető igénye.
- A mozgásformák gyakorlásához optimális időt, helyet biztosítunk.
- Az irányított mozgásfejlesztés, a spontán és a játékba ágyazott mozgástevékenység lehetőségét az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével minden gyermek számára biztosítjuk.
- A gyermek egészség védelme érdekében érvényesítjük a fokozatosság elvét, az egyéni képességekhez való igazodást.

8.5.2. Feladataink

- Az egészségfejlesztő mozgás biztosítása.
- Biztosítjuk a gyerekek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit a csoportszobában és az udvaron egyaránt (inger gazdag környezet, szeretetteljes, bátorító légkör).
- Törekedni kell a kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására.
- A gyermeket képességüknek, érettségüknek megfelelő feladatokkal fejlesztjük.
- Elősegítjük az egyenletesség, a belső ritmusérzék kialakulását, a testséma, a téri és időbeni tájékozódást, fejlesztjük a mozgáskultúrát.
- A mozgásos és játékos tevékenységek szabadlevegőn történő szervezése.
- Ügyelünk a helyes légzéstechnika megtanulására, használatára.
- Változatos lehetőségeket biztosítunk a hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros készségek gyakorlására, fejlesztésére.
- Fejlesztjük, erősítjük a testi-, kondicionális-, koordinációs képességeket és a döntésképességet.
- Részvétel az Úszó Nemzet Programban.

- A feladatokat mindig differenciáltan adjuk.
- A családokkal közös programokat szervezünk a mozgás adta lehetőség kihasználásával.
- Teljes körű egészségfejlesztés, egészségmegőrzés.
- Minden helyszínen figyelünk a biztonságos mozgásgyakorlásra (balesetvédelem).

8.5.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Tud páros lábon szökdelni, akadályt átugrani.
- Tud ritmusra mozgásfejlesztő tevékenységet végezni.
- Mozdulataik összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válnak.
- Edzett és terhelhető lesz.
- Növekszik teljesítőképessége, ereje, állóképessége, gyorsasága.
- Fejlődik problémamegoldó gondolkodása.
- Fejlett a tér és tájékozódó képessége, ismeri, megnevezi az irányokat.
- Élvezi a játékokat, szívesen vesz részt versenyjátékokban, kialakul az egészséges versenyszellem.
- A szabályokat betartja, döntőképessége erősödik.
- A mozgás együttvégezése közben növekszik az alkalmazkodó képessége, az összetartozás érzése, alakul segítőkészsége, türelme, fejlődik önuralma, akarata, önállósága, bátorsága, kitartása.
- Érti és követi a feladatokat, utasításokat.
- Egyensúlyérzéke biztonságos
- Lehetőség szerint egy úszásnem elsajátítása..

8.6. A külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés a gyermekek fejlődését befolyásoló, alapvető folyamat, nem határolható be időkeretekre, állandó és mindenkorai folytonossággal jelen lévő tevékenységi forma az óvodában:

- Megismeri a természet, a szűkebb társadalmi környezet, a szülőföld, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a közösséghez tartozás élményét.
- Az élő és élettelen világ megismertetése, megszerettetése, értékek megőrzése.
- Az élővilág, a harmonikus szép környezet fenntartása, megőrzése, védelme.
- A társadalmi rendbe való beilleszkedés elősegítése, az erkölcsi normarendszer megalapozása.

8.6.1. Nevelési elvek

- Biztosítjuk a természetes környezetben való tevékenykedtetésen, felfedezésen alapuló ismeretszerzést és a tapasztalatok feldolgozását, rendszerezését.
- Az élménypedagógia megvalósítása.
- Erősítjük a gyermekekben a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek szeretetét, védelmét, a múlt értékeit és a helyi hagyományok, szokások megőrzését, ápolását.
- Tudatosítjuk, hogy a környezeti nevelés nem csak a pedagógiai folyamat által, hanem egész életet átszövő környezettudatos életvitel során valósul meg.
- Biztonságos életvitel szokásainak megalapozása, alakítása.

8.6.2. Feladataink

- Elősegítjük az emberi és tárgyi környezethez fűződő pozitív viszony kialakulását, a természet védelmét, a környezettudatos magatartás megalapozását.
- Egységben érzékeltetjük és mutatjuk meg azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető /Természet - ember - társadalom/.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek változatos tevékenységeken keresztül, természetes élethelyzetekben szerezzenek ismeretet, tapasztalatot szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetükről, s azok szín, formai, mennyiségi és téri viszonyairól.
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, aktivitására támaszkodva segítjük spontán és szerzett tapasztalataik feldolgozását, fejlesztjük értelmi képességüket, elősegítjük fogalmi gondolkodásukat, nyelvi kifejezőképességüket.
- A gyermekeknek alkalmat, időt, természetes környezetet, eszközt biztosítunk a környezetkultúra szokásainak alakítására /Élősarok, virágos-, konyhakert stb./.
- Olyan természetes élethelyzetet és játéksituációt teremtünk, ahol tevékenység közben matematikai tapasztalatokhoz jut a gyermek.
- Kialakítjuk a környezetükhöz, a szülőföldhöz, a néphagyományokhoz, a helyi népszokásokhoz fűződő pozitív érzelmi viszonyt.
- Megalapozzuk a nemzeti, családi kultúra tárgyi értékeinek védelmét.
- Kirándulásaink során szűkebb környezetünk jellegzetes növényzetének, állatvilágának felfedeztetése (szülőföldhöz való ragaszkodás).
- Teljes körű egészségfejlesztés.
- Óvjuk, védjük a természetet, kialakítjuk a környezetbarát magatartást.
- Kommunikáció-, kifejezőképesség fejlesztése, szókincs bővítés.

Tevékenységek a természeti környezet megismerésében

A tapasztalatszerzés elsősorban az óvoda udvarán, szűkebb környezetünkben történik. Megfigyeljük az évszakok változását, hatását az időjárásra, az ember, az állat, és a növényvilágra. Kirándulásaink alkalmával, háziállatokkal, a környezet élővilágával, életmódjukkal ismerkedünk természetes környezetben.

Udvarunkon megfigyeljük a madarak életét, gondoskodunk róluk, védjük őket.

Rovarok, bogarak mozgását kerti munkánk és udvarrészünk alakítása során követjük figyelemmel.

A vadonélő s más egzotikus tájak állatairól filmek, könyvek, enciklopédiák segítségével szereztetünk tapasztalatokat.

A föld, a talaj megismerésére kertészkedés során kerül sor.

Az élet feltételeit növények ültetésén, gondozásán keresztül láttatjuk meg.

Kialakítjuk a tiszta víz, a jó levegő és az egészséges föld iránti igényüket.

A veteményeskertbe olyan növényeket ültetünk, amelyeket étkezéseink során felhasználhatunk, s télire tartósíthatunk.

Megfigyeljük a gyümölcsöket, zöldségeket, természetes környezetben, illetve piacon.

Tevékenységek a társadalmi környezet megismerésében

Tudatosítjuk a gyermekekben, hogy ők a család tagjai, aktív résztvevői az otthoni tevékenységeknek, munkáknak.

Ráirányítjuk figyelmüket a szűkebb /lakóhely/ és tágabb /ország-világ/ környezet összefüggéseire, az ott élő emberek életmódjára, kultúrájára (multikulturális nemzeti nevelés)
Lakókörnyezetük közvetlen megismerése - intézmények, kereskedelmi egységek, nevezetességek - megfigyelése.

A gyalogos közlekedés szabályinak gyakorlása.

A környezetünkben megfigyelhető felnőtt munka megismerése, megnevezése.

Gyakoroljuk az elfogadást, egymás támogatását segítő, tiszteletet közvetítő viselkedési mintákat, szabályokat: köszönés, kérés, egymásra figyelés, befogadás stb. (állandó értékrend közvetítés).

Megértetjük a gyermekekkel, hogy testük, érzékszerveik védelme, gondozása egészségesebbé teszi őket.

Környezetünk mennyiségi és formai viszonyai

A környezet tárgyainak formai és mennyiségi tulajdonságainak megnevezése.

Matematikai műveletek: összehasonlítás, válogatás, sorba rendezés végzése megadott és saját szempont alapján.

Ismerkedés geometriai formákkal.

Térben és síkban való tájékozódás segítése /tükörjáték, társasjáték, mozgás, rajzolás stb./

A gyermekek a környező világról szerzett ismereteiket játékaikban megjelenítik, tevékenységeik során folyamatosan gyakorolják, alkalmazzák.

Biztosítjuk, hogy természetes problémahelyzeteken keresztül fejlődjön logikus gondolkodásuk, erősödjön döntőképességük.

Fenntarthatóság

„Minden idők legnagyobb felfedezése, hogy az ember meg tudja változtatni a jövőjét pusztán azáltal, hogy megváltoztatja a hozzáállását.” /Oprah Winfrey/

Korunk környezeti, társadalmi, gazdasági kihívásai szükségessé teszik, hogy a soron következő, felnövekvő generációkban kialakítsuk a fenntarthatóság szemléletét. A környezeti nevelés ennek fontos színtere az óvodás korcsoportban. A természethez való pozitív viszonyulást segítő nevelői attitűd, a megfelelő minta, amit ezen életkorban modellként követhet a gyermek, elsődleges formája környezeti nevelésben való tanulásnak. A fenntarthatóság szemléletének beépülése kivitelezhetetlen a szülői ház együttműködése nélkül.

Az óvodák korcsoport specifikus lehetősége és egyben feladata a szárazföldi ökoszisztémák védelmén belül.

- szelektív hulladékgyűjtés
- kertgondozás
- hulladékokat alapanyagként felhasználó barkács- és kézműves foglalkozások
- energiahordozók takarékos felhasználása
- állatbarát szemlélet
- vizeink védelme

Ebben a szemléletformálásban van nagy felelőségünk.

„Te magad légy a változás, amit látni szeretnél a világban.”/Gandhi/

8.6.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermek megfelelő ismeretekkel rendelkezik a családról, a család életviteléről, a családtagok munkájáról.
- Környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik. Tudja lakcímét, testvérei és szülei nevét, születési helyét, idejét.
- Felismeri az évszakokat és a napszakokat.
- Ismeri az időjárás és természet változásait, összefüggéseit.
- Tájékozott napszakokhoz kapcsolódó tevékenységekről.
- Ismeri a színeket, azok árnyalatait.
- Ismeri, betartja környezete közlekedésének legfontosabb szabályait.
- Betartja a kulturált viselkedés szabályait, szokásait mind a gyalogos, mind a járműveken való közlekedés során.
- Biztosan tájékozódik a testrészekről, érzékszerveikről.
- Eligazodik szűkebb környezetében, ismeri a legfontosabb intézményeket.
- Ismeri a környezetében élő állatokat, növényeket, életmódjukat, védelmüket
- Részt vesz a környezet tisztántartásában.
- Részt vesz a jeles napok előtti készülődésben.
- A zöldségeket, gyümölcsöket felismeri.
- Képes a környezet mennyiségi és formai viszonyait szóban megfogalmazni,
- Elemi, mennyiségi ismerete van a 10-es számkörben, tud bontani, részhalmazokat egyesíteni.
- Helyesen használja a tő-, és sorszámneveket, a térbeli viszonyokat jelentő névutókat.

8.7. Munka jellegű tevékenységek

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munka jellegű tevékenységek lehetőségeinek kihasználását. A gyermek mindennapi tevékenységének része a munka jellegű feladatok elvégzése, melyek megjelennek az óvodai élet valamennyi területén. Felelősséggel- és kötelességgel jár, a tapasztalatok finomítják. Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzésével a gyermek megéli a közösségért végzett tevékenység örömét.

A játékkal szemben a munkának célja, eredménye van, sikerélmény forrás. A folyamatos gyakorlás során, és bizalmunk eredményeként a gyermeki kapcsolatok színesednek, magabiztosságuk, önbecsülésük erősödik.

Ez a játékos jellegű, célra irányuló tevékenység formáiban és tartalmában is gazdagodik az óvodáskor alatt. Amire már képes a gyermek, azt nem végezzük el helyette.

8.7.1. Nevelési alapelvek

- Játékos szemlélet.
- Segítjük a gyermeki kapcsolatok bensőségebbé válását a munkán keresztül.
- Mindig szem előtt tartjuk az egyéni sajátosságokat, képességeket.
- Támogató, ösztönző magatartás.
- Biztosítjuk a lehetőséget a munka rendszeres, folyamatos gyakorlására.

8.7.2. Feladataink

- A munkavégzéshez szükséges beállítódások, készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása.
- A munkajellegű tevékenységek rendszeres, folyamatos megélése.
- Megfelelő méretű munkaeszközök biztosítása.
- Jártasságok alakítása az eszközhasználatban: ésszerű használat, célszerű munkafogások, sorrendiség.
- Differenciálással, bátorítással, segítségadással, az elvégzett munka értékelésével biztosítjuk a sikerélményhez jutást.
- Saját és mások munkájának megbecsülésére és elismerésére nevelés.
- Törekedni kell az önálló munkavégzésre.
- Igény alakítása a gyermekekben a rend és a rendezett körülmények megtartására.
- Munkamegosztásra nevelés.
- Biztonsági feltételek megteremtése, baleset, sérülés megelőzése, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartatása.
- Méretben és minőségben olyan eszközök biztosítása, amelyek megfelelnek az óvodás gyermekek igényeinek.
- Az akarati tulajdonságok: önállóság, kitartás, önzetlenség, felelősségtudat fejlesztése.

8.7.3. Főbb területek, tevékenységek

Önkiszolgálás

A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt - testápolás, öltözködés, étkezés - a lehető legkorábbi időtől kezdve önállóan végezzenek

A naposi vagy segítő munka

A közösségért végzett, nélkülözhetetlen tevékenység, melynek szokásait az óvodapedagógusok csoportonként alakítják ki.

Az alkalomszerű munkák

Időről időre ismétlődnek, ezért tervezni lehet őket.

- a csoport érdekében végzett munkák
 - játék elrakása,
 - a rend és tisztaság megőrzése,
 - teremrendezés, udvari munkák,
 - óvodai környezet díszítése, megbízatások teljesítése.
- kerti munkák, növénygondozás
 - élősarok kialakítása,
 - növények gondozása,
 - területrendezés.
- állatgondozás
 - Igény és lehetőség szerint a természetsarok gondozása.

8.7.4. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Aktívan, önként részt vesz a csoportszoba elrendezésében.
- A munkavégzéshez szükséges eszközöket önállóan használja.

- Szívesen teljesíti az óvónők megbízásait.
- Az asztalok esztétikus megterítésében önálló.
- Képes környezete rendjét és tisztaságát megóvni.
- Segít minden olyan területen, ahol erre szükség van.
- A növények gondozásában, ültetésében aktív.
- Megbecsüli mások munkáját, képes a munkamegosztásra.
- Szívesen tevékenykedik az udvari munkában.
- Részt vesz teremrendezésben, ágyazásban.

8.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

„A gyermek esze nem egy üres edény, mit meg kell tölteniünk, hanem egy láng, amit fel kell lobbantanunk.”
(Claparéde)

Az óvodai tanulás során arra törekszünk, hogy minél többet tevékenykedjenek gyermekeink. Az aktív gyermeki tevékenység összekötő szál a belső világ és a külső környezet között. A cselekvésen alapuló tapasztalatszerzés örömteli, gyermeki kíváncsiságra épülő, élményszerző tevékenység. A gyermekek óvónői irányítás mellett, az együttes cselekvés élményével, közösen „fedezik fel” a világot (szociális tanulás, mintaadás). Közben egymástól elválaszthatatlanul fejlődnek a képességeik (a kognitív, a szociális, a motoros).

A gyermekekben a spontán helyzetek teremtik meg az érdeklődésnek, kíváncsiságnak, tevékenységváagnak azt a fokát - melyben a motiváltság állapota hozza meg a spontán tanulást. Az óvodapedagógusok törekszenek arra, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének megfelelő élmény és tapasztalatszerzési lehetőséget. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötött, vagy kötetlen tartalmú tevékenység keretein belül oldja meg feladatait.

A rendszeres alkotó - cselekvő tevékenység tükrözi a gyermek fejlődését.

8.8.1. Nevelési alapelvek

- Érzelem gazdag, biztonságot nyújtó, kölcsönös bizalmon alapuló csoportlétkör kialakítása.
- Gyermeki kíváncsiság, aktivitás érvényesülése.
- Életszerű tapasztalatok, ismeretek közvetítése.
- Kreatív megoldások támogatása.
- Differenciálás tevékenykedés közben.
- Élménypedagógiára, projekt-tervezésre törekvés.
- Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása.

8.8.2. Feladataink:

- A közvetlen tapasztalatra, mozgásra, élményre épülő képességek, részképességek fejlesztése, mely magába foglalja a szenzoros, motoros, szociális és verbális tanulást egyaránt.
- A világ megismerésének, felfedezésnek fontossága.
- Élethelyzetekből vett problémák, gyakorlati feladatok megoldása.
- A gyermek korszerű természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai tudásának fejlesztése.

- A csoport érdeklődésére, egyéni képességekre épülő téma- és tevékenységválasztás.
- Spontán tanulási helyzetek megteremtése: motiváció, „rácsodálkozás” érdeklődés, kíváncsiság, felfedező- és vállalkozó kedv kielégítése, fenntartása.
- Konkrét, közvetlen tapasztalatszerzés, információgyűjtés biztosítása.
- A meglévő és az új ismeretek rendszerezése.
- Tevékenységek összekapcsolása (komplexitás).
- Témák, helyszínek, időkeretek, tevékenység formák megválasztása.

A tanulás lehetséges formái:

- Utánzásos minta és modellkövetés
- Spontán játékos tapasztalatszerzés
- Cselekvéses tanulás
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakorlati problémamegoldás

8.8.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Az egyszerű feladatokat megérti.
- Ha a helyzet megkívánja, kivárja, amíg rákerül a sor.
- Érdeklődik környezet tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Feladatai végrehajtásában kitartó.
- Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Korának és képességeinek megfelelő értelmi és érzelmi intelligencia.
- Megfelelő szocializáció, szabálytudat, ön- és társselfogadás.
- Kreatív, gazdag fantázia, empatikus attitűd, jó kifejezőkészség, kommunikáció.
- Kitartó, elmélyült a játékban és feladataiban.
- Kíváncsi és érdeklődő a körülötte lévő környezet iránt.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka segíti a megfelelő intézménybe való beiskolázást.

9. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

„Az elfogadás olyan, mint a termékeny talaj, mely lehetővé teszi, hogy a kőis mag olyan gyönyörű virággá fejlődjön, amilyenné belső lehetőségei csak engedik.” /Gordon/

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§-ának 13. bekezdése alapján az a gyermek vagy tanuló, aki különleges bánásmódot igényel

Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- sajátos nevelési igényű gyermek
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló
- tartós gyógykezelés alatt álló gyermek ellátása

9.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése együttneveléssel, egyenlő hozzáféréssel történik óvodánkban. Speciális fejlesztés, differenciálás módszerével segítjük személyiségfejlődésüket a saját csoport életén belül. Nyitott, befogadó szemlélettel fordulunk a sajátos nevelési igényű, a tanulási-, magatartási- és beilleszkedési zavarral küzdő és a kiemelten tehetséges gyermekek felé. Szeretetteljes, élményt nyújtó környezetet, közösséget biztosítunk, ahol szabadon, játékosan, örömmel tevékenykednek. Olyannak szeretjük őket amilyenek, úgy segítjük őket, hogy önmaguk lehessenek, szükségleteik kielégüljenek.

9.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek

Programunk arra épít, hogy a sajátos bánásmódot igénylő gyermekek mintaként tekintik és érzelmileg kötődnek ép kortársaikhoz. Ez a közeg számukra húzóerőt jelent. Énképük és önértékelésük pozitív irányba mozdul el, önállósdnak. Fejlesztésük az óvodai élet mindennapjaiban valósul meg, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel.

A gyermekek előítélet mentességére építünk, a befogadó magatartást alapozzuk meg. A társas kapcsolatok során a gyermekekben kialakul a különbözőség elfogadása, valamint egymás pozitív tulajdonságainak felfedezése, értékelése.

A sajátos nevelési igényű gyermek az óvodai évek alatt felfedezi rejtett képességeit.

Szakemberek fejlesztésével, team munkában segítjük hozzá a gyermeket az állapotának megfelelő optimális szint eléréséhez.

A fejlesztés alapja a Szakértői Bizottság szakvéleménye. A hatékony nevelés feltétele az óvodapedagógusok, a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak és a szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködése és a fokozott differenciálás.

Nevelési elvek

- Együtt nevelés.
- Megsegítést támogató team-munka.
- Egyenlő bánásmód és egyenlő hozzáférés.
- Családokkal, speciális szakemberekkel közös nevelőtársi viszony építése.
- Egyéni szükséglet kielégítésére törekvés.
- Sérülés specifikus, hátránycsökkentő nevelés.
- Sérüléshez igazodó, hatékonyságot növelő módszertankultúra alkalmazása (korszerű módszerek, módszerkombinációk és eszközök keresése).
- Különbözőséget elfogadó, elfogadtató szemlélet.
- Élménypedagógiára épülő nevelés, fejlesztés.

Beszéd fogyatékos gyermek

A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkészt beszédfejlődés), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. A fejlesztés az anyanyelvi nevelést

középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex - az életkori sajátosságokat, a játékoság elvét szem előtt tartó - nevelési környezetben valósulhat meg.

Feladatok:

- A logopédus irányítása mellett a beszédszervek edzése és a beszédhangok tiszta ejtésére ösztönzés, mintaadás.
- Szókincsbővítés.
- A mozgás, a kommunikáció, ill. a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése.
- Speciális terápiák alkalmazásával a tanulási zavarok megelőzhetők (dyslexia prevenció, dyscalculia prevenció, grafomotoros fejlesztés).
- Egyéni fejlesztési terv készítése.
- Együttműködés speciális szakemberrel és szülővel, team-munka.

A zene oldaláról megközelítve, a szabadon improvizált mozgások lehetővé teszik a gyermek belső, mélybenyúló figyelmének fejlesztését. Az emlékezet tartósságának erősítése a gondolkodási műveletek kialakítását könnyíti meg.

A ritmusgyakorlatok, a hangerő fokozatos erősítése a nyelvi formák gyakorlására ad lehetőséget.

Autista, autisztikus gyermek

Az autizmus-spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autisztikus gyermekre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Feladatok:

- Kommunikáció elérése.
- Gondolkodási képesség fejlesztése.
- Társas viselkedési képesség fejlesztése.
- A gyermek egyéni szükségletének kielégítése.
- Speciális módszerek és eszközök keresése, alkalmazása.
- Önállóságra ösztönzés.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.
- Együttműködés speciális szakemberrel és szülővel, team-munka.

Beszéd nélküli gyakorlatok révén, arcjátékkal, gesztussal érzések és gondolatok kifejezhetők.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. Olyan képességfejlesztést kell megvalósítani, mely kellő időt, alkalmat biztosít az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére, a minimális kontaktus, kooperációs készség, a kommunikáció fejlesztésére, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére, alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására. Kiemelt szerepe van az utánzásnak, a gesztussal kísért egyszerű utasításnak, zenének, ritmusnak és ismétlésnek

Feladatok:

- Együttnevelés során spontán tanulás felnőttektől, társaktól /mintaadás/.
- Együttműködést, a kommunikáció fejlődését elősegítő élmények, tapasztalatok biztosítása.
- Motiváltság elérése és fenntartása az élménypedagógia alkalmazásával.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.
- Együttműködés speciális szakemberrel, szülővel, team-munka.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával küzdő gyermek

Az érintett gyermekek különböző súlyosságú részképesség zavarokkal küzdenek, melyek halmozódhatnak. A gyermekek önszabályozási, aktivitási, magatartási problémákkal küzdenek, nehezen alkalmazkodnak a csoport életritmusához. Az eredményességhez szükségük van állandó szabályozásra és tevékenységhez kapcsolt keretrendszerre. Fontos figyelni a teljesítménykudarckokra és elkerülni az erre épülő másodlagos zavarok kialakulását.

Feladatok:

- Inkluzív nevelés.
- Egyéni fejlődési ütemhez és komplex szakértői véleményhez igazodó fejlesztés, mérés.
- Szakemberek team-munkája.
- Aktív nevelőtársi viszony a családdal.
- Motiváltság elérése és fenntartása, kudarc megelőzés élménypedagógia alkalmazásával.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.

8.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Jelentős kognitív, társas kapcsolati, magatartási, tanulási problémákkal küzdő gyermekeknek - akik nem sajátos nevelési igényűek- az inkluzív nevelés adja meg a lehetőséget, támogatást a fejlődéshez.

A gyermekközösség hagyományai, állandó értékrendje és szabályai, élményei segítik őket problémáik leküzdésében. A szakmai teammel, aktív szülői együttműködéssel kiegészült óvodai fejlesztéssel erősödnek képességeik, és elérik az iskola készültséget.

Nevelési elvek

- Együttnevelés és egyenlő hozzáférés elve.
- Egyéni sajátosságokra, képességfejlesztésre épülő nevelés.
- Támogató, ösztönző nevelési attitűd.
- Megsegítést támogató team-munka.
- Hatékonyságot növelő módszertani kultúra alkalmazása (korszerű módszerek, módszerkombinációk és eszközök keresése).
- Különbözőséget elfogadó, elfogadtató szemlélet.
- Élménypedagógiára épülő nevelés, fejlesztés.

Feladatok:

- Elfogadás, befogadás.

- Biztonságos-, és bizalmas légkör biztosítása.
- Támogatás, bátorítás, biztatás, dicséret, az elmarasztalás kerülése.
- Élmény -, és játékpedagógiai eszközökkel motiváltság, ismeretszerzés, gyakorlás biztosítása.
- Önállóságra nevelés.
- Folyamatos dokumentáció, mérés és feladatkijelölés.
- Fokozott differenciálás, egyéni bánásmód, egyéni szükséglet kielégítése.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.
- Szakmai team-munka.

9.1.3. Kiemelten tehetséges gyermek

„A tehetség az a veleszületett adottságokra épülő, sok gyakorlással, céltudatos fejlesztés segítségével kibontakoztatott képesség, mely közben a gyermek egy vagy több területen az átlagostól messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.” /Harsányi, 1988./

Az óvodás gyermek személyiségfejlesztése minden terület magába foglal. Az egyéni fejlődési ütem és feladat kijelölése, a differenciált nevelés, garantálja a fejlesztőmunkán belül az egyéni képességek megfigyelését. Az óvodai tehetséggondozás lényege a gyermeki irányultság, érdeklődés felismerése, támogatása, az egyenlő hozzáférés biztosítása. Mindezt saját természetes közegében a csoporton belül, a játék és tevékenykedtetés közben. Korszerű módszertani kultúrával elért élmény dús környezet, a többféle megoldást kínáló helyzetek, feladatok pallérozzák problémamegoldó képességüket, érzelmi – akarati - értelmi fejlődésüket.

Tehetség területek:

- Intellektuális tehetség
- Szociális képességek
- Kreativitás

Nevelési elvek:

- Kiemelkedő képességeket meglátó, elkallódást megelőző nevelés.
- Együttnevelés és egyenlő hozzáférés elve.
- Egyéni sajátosságokra, képességfejlesztésre épülő nevelés.
- Támogató, ösztönző nevelési attitűd.
- Megsegítést támogató team-munka.
- Hatékonyságot növelő módszertankultúra alkalmazása (korszerű módszerek, módszerkombinációk és eszközök keresése).
- Különbözőséget elfogadó, elfogadtató szemlélet.
- Élménypedagógiára épülő nevelés, fejlesztés.
- Családokkal, speciális szakemberekkel közös nevelőtársi viszony építése.
- Egyéni szükséglet kielégítésére törekvés.

Feladatok:

- Tehetségirányok, érdeklődési irányok, speciális képességek felismerése.
- Szülői tájékoztatás, tanácsadás, szoros együttműködés.

- Szükséglet kielégítése.
- Személyiségfejlesztés fokozott differenciálással, célzott képességfejlesztés.
- Gazdag ismeretet nyújtó élménypedagógia, játékhoz kötött tanulás.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.

9.1.4. Hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek hátrányt csökkentő nevelése

Az érintett gyermekek családja szocializációs hátránnyal küszködik, amely a gyermekek nevelésére rányomja bélyegét. Ilyen esetekben felerősödik a szükségletek kielégítése és a fokozottan differenciált nevelés-fejlesztés. A szociokulturálisan hátrányos helyzetű gyermeknél gyakran tanulási zavar jelentkezik, amit sok esetben kulturális elmaradottság okoz. A tanulási nehézségek előjelei, a tanulási zavar tünetei az óvodáskorban már megfigyelhetők, melyek az egyéni fejlesztési irányvonalat meghatározzák. A gyerekek képességbeli szintre hozása, a hátránycsökkentés, következetes, célzott pedagógiai támogatással érhető el.

Nevelési elvek:

- Együttnevelés és egyenlő hozzáférés elve.
- Egyéni sajátosságokra, képességfejlesztésre épülő nevelés.
- Támogató, ösztönző nevelési attitűd.
- Megsegítést támogató team-munka.
- Hatékonyságot növelő módszertani kultúra alkalmazása (korszerű módszerek, módszerkombinációk és eszközök keresése).
- Különbözőséget elfogadó, elfogadtató szemlélet.
- Élménypedagógiára épülő nevelés, fejlesztés.
- Családokkal, speciális szakemberekkel közös nevelőtársi viszony építése.
- Egyéni szükséglet kielégítésére törekvés.

Feladatok:

- Együttnevelésben az utánpótlás lehetőségének támogatása.
- Elfogadás, befogadás.
- Élménypedagógiával meghatározó élménynyújtás, amely felerősíti az emberi kapcsolatokat.
- A gyermekekben meglévő erősségek felismerése.
- Szülői szoros együttműködés, tanácsadás, tájékoztatás.
- Támogatás, bátorítás, biztatás, dicséret.
- Fokozott differenciálás, egyéni bánásmód, egyéni szükséglet kielégítése.
- Szükség esetén jelzés, szakmai team-munka.8.1.5. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek ellátása

Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek ellátása:

Az óvoda, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján speciális ellátást biztosít.

Az ellátás megszervezése a pedagógus, vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők körében történik.

A speciális ellátásban való részvétel feltétele:

- munkaköri és végzettségi minimum feltétel

- továbbképzés sikeres elvégzése
- munkavállalói nyilatkozat

Ellátandó feladatok:

- vércukorszint mérés
- szükség esetén, orvosi előírás alapján inzulin beadás

10. GYERMEKVÉDELMI TERV

Cél:

Segítségnyújtás a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

„A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló törvény néhány alapelve:

- a gyermek nevelésére elsősorban a család jogosult és köteles, amelyhez segítséget nyújt az állam és az önkormányzat,
- gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan kell nyújtani segítséget,
- a gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani,
- rászoruló gyermekek gondozásához, neveléséhez és társadalmi beilleszkedéséhez komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani.

Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenysége magába foglalja:

- a családdal, a szülőkkel való kapcsolattartás rendszerét
- a gyermek jogainak tiszteletben tartását
- a család helyzetétől függően ingyenes étkezés biztosítását
- tájékoztatást a segítő szolgáltatások lehetőségeiről
- hátránycsökkentő nevelést.

10.1. Veszélyeztetettség

Olyan - magatartás, mulasztási vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza / Gyvtv.5.§/.

Veszélyeztető magatartásra utaló jelek:

Időnkénti testi fenytés, túlzott elvárások a gyermek felé, zűlélt családi körülmények, problémás kapcsolattartás, alkohol/drog fogyasztás a szülők részéről, indokolatlan óvodai hiányzás. Elhanyagolás, mely az egészséget, fejlődést, vagy akár az életet veszélyezteti

Súlyosabb veszélyeztető magatartás:

Életet veszélyeztető helyzetek, beleértve, amikor az elkövető, vagy más családtag nem kér segítséget a sérülések ellátására, kezelésére, hosszú távú, vagy súlyos lélektani, fizikai károkozás.

10.2. Hátrányos helyzet

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a hátrányos helyzet meghatározott körülményei közül legalább kettő fennáll és a nevelésbe vett gyermek, és az utógondozói ellátásban részesülő gyermek.

Minden tagóvodában az igazgató által megbízott pedagógus látja el a gyermekvédelmi feladatokat. Nevelési évenként elkészíti/értékeli a gyermekvédelmi tervet, mely tartalmazza az adott évre vonatkozó adatokat, figyelembe véve az aktuális törvényi szabályozásokat. A gyermekeket veszélyeztető, hátráltató tényezők feltárása és kezelés során szoros kapcsolatot tart a gyermekvédelmi-, szociális-, gyámhatósági-, társintézményekkel. Óvodán belül szorosan együttműködik óvodapedagógusokkal a jelzés, a megoldáskeresés érdekében.

A gyermekvédelmi helyzetek bizalmas kezelése a titoktartási kötelezettség körében fontos helyet foglal el, mely nem érinti a tényállás megfelelő tisztázása érdekében történő adatszolgáltatást, információcserét a hivatalos ügyintézés során.

10.3. Óvónői kötelezettségek:

- Közre kell működni a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Biztosítani kell a hátránycsökkentő nevelést.
- Észre kell venni, ha a gyermekek viselkedésében indokolatlanul változás áll be (családi problémák), jeleznie kell az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé.
- Ha óvodai eszközökkel a probléma nem orvosolható, jelzési kötelezettségével élnie kell a gyermekvédelmi felelős felé.

Óvodánk Esélyegyenlőségi Programja tartalmazza a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel kapcsolatos célokat és pedagógiai feladatokat.

11. ÓVODAI ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK

A természet változásait követő ünnepekörök mindig meghatározott mondanivalóval jelennek meg. Minden ilyen alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyerekek kíváncsiságára építve változatos tevékenységeket biztosítunk. Ez a tevékeny készülődés, tervezgetés teszi az ünnepeket, jeles napokat izgalmassá, örömtelivé és felszabadulttá.

Cél:

- A mindennapoktól eltérő programok, események által óvodásaink ismerjék meg a jeles ünnepeinket, népi hagyományainkat szűk és tágabb körben,
- Erősödjön a csoport-hagyomány és a partneri kapcsolatrendszer.

Az óvoda hagyományai, a naptári év aktuális eseményeihez, ünnepeihez, kapcsolódó hagyományok ápolása, amely szoros összefüggésben áll az egyes játéktémákkal, tevékenységi területekkel.

A hagyományok éleiben tartásával, ünnepek megtartásával megtiszteljük és élővé varázsoljuk múltunk, intézményünk és a csoportok értékeit, erősítjük a magyarságtudatot. Felelőségünk, hogy kulturális értékrend kialakítását alapozzuk a gyermekek életében. A felkészülés megtanítja az ünnephez kapcsolódó szerepeket, kommunikációt, dekorálás elsajátítását, gyakorlását.

Nagyon jó lehetőség a kapcsolatteremtésre elsődlegesen a szülőkkel, a családokkal, másodsorban, az intézmény más partnereivel. Itt érvényesíti minden óvoda sajátos arculatát.

Az ünnepek, jeles napok tervezésekor szem előtt tartjuk a göcseji, zalai hagyományok éltetését, megismertetését a gyermekekkel, a családokkal.

Feladat:

- a szülői ház segítségével meghonosítani, kialakítani a csoport ünnepeit, hagyományait az eszközök, környezet és a gyerekek életkorának figyelembevételével,
- ünnepeink, rendezvényeink folyamatjellegében érvényesüljön az előkészület (ráhangolódás), a lebonyolítás (tevékenységek), és az élmények feldolgozása,
- minden mozzanat a gyermekek életkorához igazodva, a sajátos értékek megőrzését szolgálja,
- a jeles napok megünneplése segítse az erkölcsi nevelést, az emberi értékek megalapozását,
- a jellegzetes szimbólumok eligazodást jelentsenek a gyermeknek, valamint kötődést a szűkebb-tágabb környezethez,
- készüljön fel minden felnőtt munkatársaival az ünnepek, hagyományok értelmezésére, hatására, megvalósíthatóságára, külsőségeikben való tükröződésére,
- a hangulatot adó irodalmi és zenei anyag a korosztályhoz, ünnephez igazodó változatos repertoár legyen,

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Erősödik a csoport kohéziós ereje, egyre jobban átérzik az ünnep hangulatát.
- A gyermekek örömmel, várakozással telve készülnek az ünnepségekre, eseményekre.
- Erősödik aktivitásuk részvételi szándékuk.

Az ünnepek, jeles napok, néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek felsorolása a tagóvodák munka – és feladattervében található.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda nevelőtestülete az igazgató előterjesztése után a Pedagógiai Program módosítását megismerte. A megismerés tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

A Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése a Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda Pedagógiai Program módosítását elfogadta. Ezzel egyidejűleg hatályon kívül kerül a *IV.87-70/2021.* iktatószámom nyilvántartott Pedagógiai Program.

Szabados Piroska
igazgató helyettes

Némethyné Bónyai Mónika
igazgató helyettes

Horváthné Kindl Judit
tagintézmény-igazgató

Takácsné Vass Edit
tagintézmény-igazgató

Kása Istvánné
igazgató

A GYERMEKI FEJLŐDÉS FOLYAMATOS NYOMON KÖVETÉSE

Tartalomjegyzék

Gyermeki mérések

1. sz. melléklet: Az óvodás gyermek anamnézise
2. sz. melléklet: Óvodai bemenetvizsgálat
3. sz. melléklet: Egyéni Fejlesztési terv
4. sz. melléklet: Kimeneti vizsgálat
Kimeneti vizsgálat összesítő táblázat
5. sz. melléklet: Szociális fejlettség
- 5.1 sz. melléklet: Szociális fejlettség-összesítő táblázat
- 5.2 sz. melléklet: Tájékoztatás a szociális fejlettség kérdőív kitöltéséhez
- 6 sz. melléklet: Egyéni fejlődési lap
7. sz. melléklet: Az óvodáskorú gyermekek fejlődésének nyomon követése
8. sz. melléklet: A gyermek aktuális fejlettségének összegzése
9. sz. melléklet: A fogadó-óra jelenléti íve
10. sz. melléklet: A kiemelt figyelmet igénylő gyermek egyéni fejlesztési terve

Az óvodás gyermekek anamnézise

A gyermek neve:

Születési helye, ideje:

Anya neve: Apa neve:.....

Lakcím:.....Telefonszám:.....

A megfelelőt húzja alá!

Terhesség: sima veszélyeztetett

Szülés: időre koraszülés sima-könnyű nehéz fogós

Röviden válaszoljon!

- Felsírt-e?

- Születési súlya:

- hossza:

Csecsemőkor:

- Meddig szopott?.....

- Jó evő volt-e?

- alvása: nyugodt nyugtalan

- Mikor kezdett el:

- járni?

- beszélni?

- Van-e beszédhibája?

- Jobbkezes, vagy balkezes?.....

- Történt-e átszoktatás?.....

A megfelelőt húzja alá!

Véleménye szerint gyermeke: nyugodt, élénk, zárkózott, közlékeny, lassú, gyors,
kiegyensúlyozott, kiegyensúlyozatlan, szófogadó,
engedékeny, engedetlen, érzékeny a dorgálásra, vagy
sem.

- Mikor és milyen módon szokták jutalmazni, dicsérni?

- Mikor és milyen módon szokták büntetni?
.....

- Mivel lehet rá hatni leginkább?.....

- Van-e valamilyen nevelési problémájuk?.....

- Van-e idejük beszélgetni gyermekükkel? igen – nem – ritkán

- Mit közölne még velünk gyermekével kapcsolatban?.....
.....

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy a kérdésekre adott válaszok a valóságnak megfelelnek.

Zalaegerszeg; 201.....

.....
Szülő

ÓVODAI BEMENETVIZSGÁLAT

Szociális fejlettség

Kapcsolatteremtés						Tevékenységbe beilleszkedik					Feladat megértése					Érzelmi élete													
Csak gyerekekkel	Csak felnőttekkel	Visszahúzódó	Elutasító	Elfogadó	Kezdeményező *	Óvónői testi kontaktust igénylő	Szemlélődő	Magányosan tevékenykedő	Bekapcsolódó	Csak felnőttekkel együttműködő	Gyorsan váltogat	Segítséggel végzi	Érti, de nem teljesíti	Nem érti	Elfogadja	Megérti	Megérti és önállóan teljesíti *	Zárkózott	Változó hangulatú	Erőszakos	Dacos	Nyugtalan	Kiegyensúlyozott	Szülőtől könnyen elválik	Szülőtől nehezen válik el	Elváláskor sír	Szülő érkezéskor túláradó örömmel fogadja	Szülő nyugodtan fogadja	Szülő tiltakozással fogadja

Megjegyzés:

Játék										Értelmi fejlettség						
Szemléli a társak játékát	Játéka kapkodó	Játéka nyugodt	Magányosan játszik	Társak közt, de egyedül játszik	Játékeszköz kiválasztásában önálló	Csak felnőtt segítségével nyúl játékhöz	Zavarja társai játékát	Korának megfelelően játszik	Színeket felismer	Formát felismer	Tárgyakat csoportosít szín, forma, méret szerint *	Felismeri a hasonlóságot és különbséget *	Felismeri az ok-okozati különbséget *	Kezd ráébredni a múltira és a jelenre *	Konkretizál és általánosít *	

Megjegyzés: A *-gal jelöltek a 4-5-6 évesekre vonatkoznak

Egészséges életmód

Étkezés							Öltözködés					Tisztálkodás						Pihenés						
Nem nyúl az evőszékhez							Nem nyúl ruhájához, cipőjéhez					Csak felnőtt segítségével						Sokat alszik						
Önállóan, életkorának megfelelően étkezik							Segítséggel öltözik					Önállóan próbálkozik						Nem alszik						
Nem ismeri a kulturált étkezés szokásait							Önállóan öltözik					Igényli a kézmosást						Igényli a felnőtt nyugtatását						
Felnőtt segítséget igényel							Nem ismeri a holmiját					Fogat mos, öblít						Nyugodtan pihen						
Mindent megkóstol, elfogyaszt							Ügyel a holmijára					Ismeri a zsebkendő használatát						Nem hagyja társait pihenni						
Elutasítja az ételt												Az orrfújás technikáját ismeri												
Válogat												A WC-t korának megfelelő önállósággal használja												

Megjegyzés:

Mozgás

Mozgásfejlettség								Finommotorika							
Bátran mozog								Nagy lyukú gyöngyöt fűz							
Bátortalan								Nem nyúl az ábrázolás eszközeihez							
Páros lábbal szökdel								Szívesen végez ábrázoló tevékenységet							
Egyensúlyozása kialakult *								Csak óvónői motíválásra ábrázol							
Lépcsőn váltott lábbal megy *								Rajza életkorának megfelelő							
Állóképessége korának megfelelő								Formáit megnevezi							
Hamar elfárad								Részleteket feltűntet *							
Mozgása életkorának megfelelően harmonikus															
Nem harmonikus															

Megjegyzés:

A *-gal jelöltek a 4-5-6 évesekre vonatkoznak

KIMENETI VIZSGÁLAT

Név:	
Életkor:	
Intézmény:	
Vizsgálat időpontja:	

1. Általános tájékozottság

- Mutatkozz be! _____ 2 p
 - Sorold fel a családotd tagjait, nevezd meg őket! _____
_____ 4 p
 - Hány éves vagy? Milyen évszakban van a születésnapod? _____ 2 p
 - Hol laksz? (lakcím) _____ 3 p
 - Sorold fel a kedvenc ételeidet! (3?) _____ 2 p
 - Sorold fel az évszakokat! _____ 4 p
 - Melyik évszakban esik a hó? _____ 2 p
 - Melyik évszakban van a legmelegebb? _____ 2 p
 - Melyik évszakban hullanak a falevelek? _____ 2 p
 - Melyik évszakban nyílnak a virágok? _____ 2 p
 - Sorold fel a hét napjait! _____ 7 p
 - Sorolj fel napszakokat! (3) _____ 3 p
1. Általános tájékozottság: **35 p**

2. Tájékozódás testen, térben, síkban

2/1. Tájékozódás testen

- Mutasd meg, hol van a vállad! 1 p
 - Mutasd meg a kisujjadat! 1 p
 - Emeld fel a bal lábadat! 1 p
 - Takard el a jobb szemedet! 1 p
 - Fogd meg a bal bokádat! 1 p
 - Megérintem az egyik testrészedet, mondd meg melyiket érintettem meg! 1 p
- 6 p**

2/2. Tájékozódás térben

- Milyen tárgy van tőled jobbra/balra? (ceruza, olló) 1 p
 - Hol van a könyv? (asztalon) 1 p
 - Hol van a szék? (asztal előtt) 1 p
 - Hova emeltem a ceruzát? (fejem fölé) 1 p
 - Hol van a maci? (szék mögött) 1 p
- 5 p**

2/3. Tájékozódás síkban

- Mutasd meg a lap jobb oldalát, majd a bal oldalát! _____
- Sorold fel a harmadik oszlop képeit! _____
- Mi van a negyedik sor második képén? _____
- Mutasd meg, hogy hol van a gomba? _____

2 p

2 p

2 p

2 p

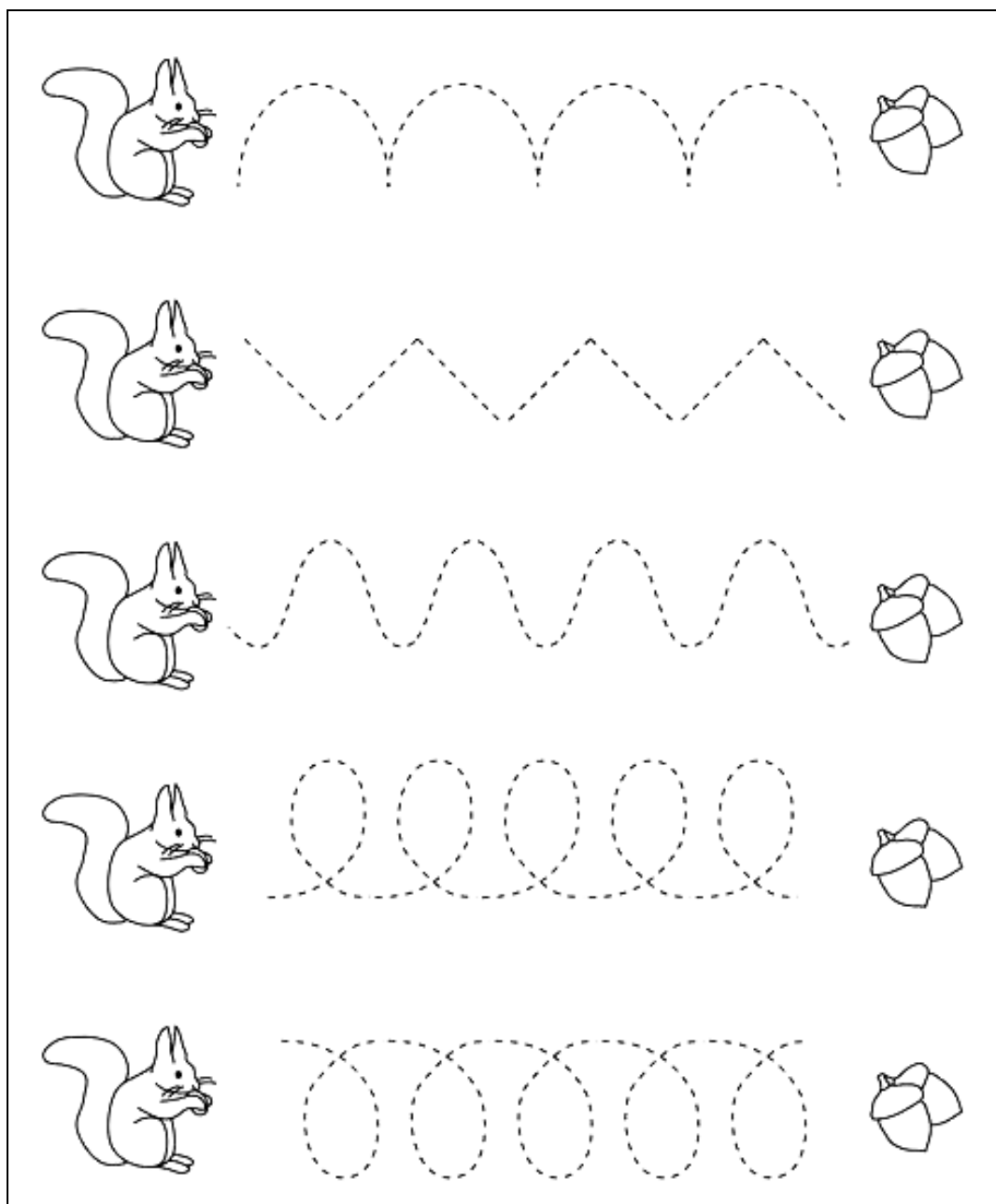
8 p

2. Tájékozódás testen, térben, síkban: 19 p

3. Vizuális képességek

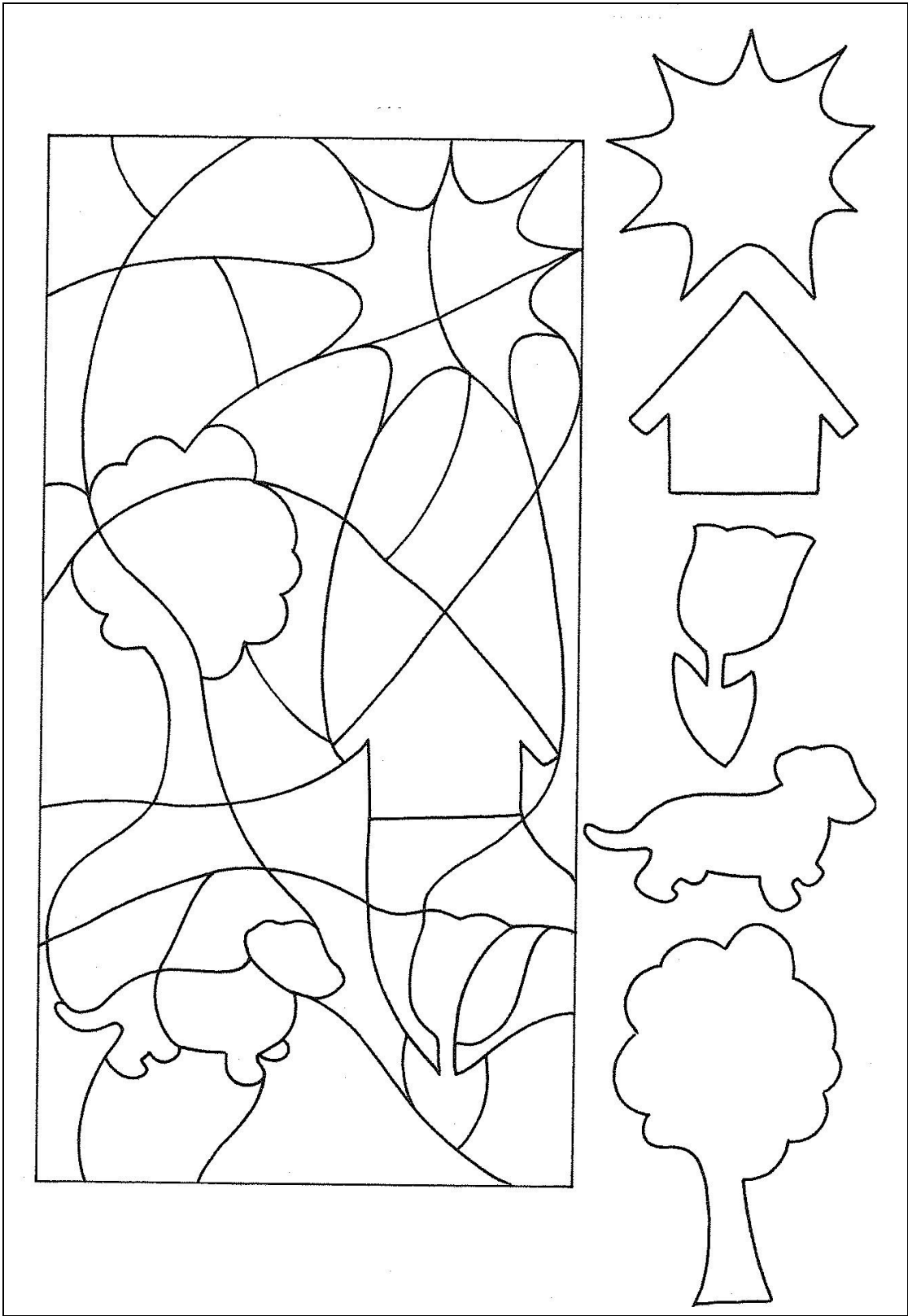
3/1. Vizuális percepció

5 p

3/2. Alak-háttér differenciálás

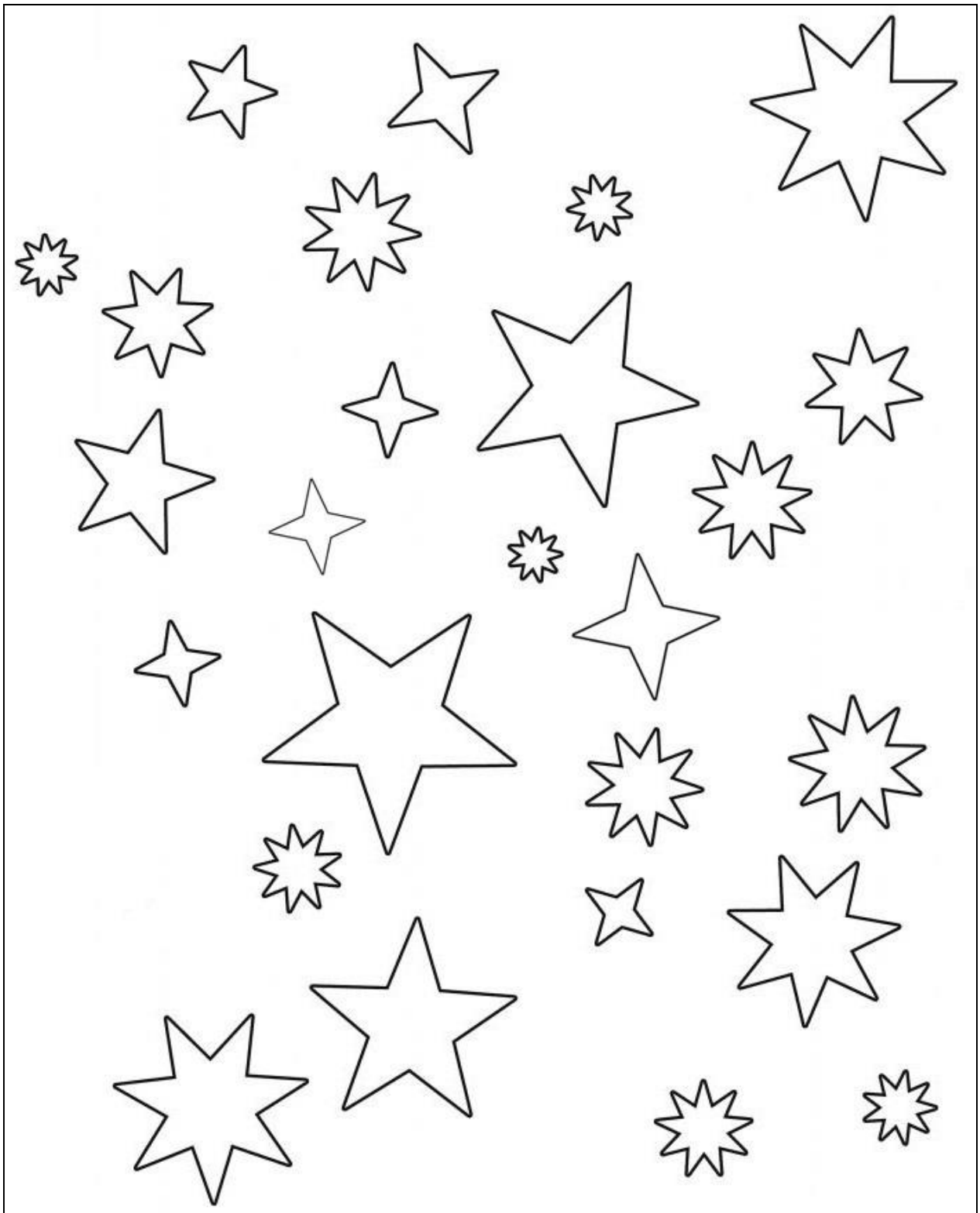
5 p

3/3. Alakállandóság

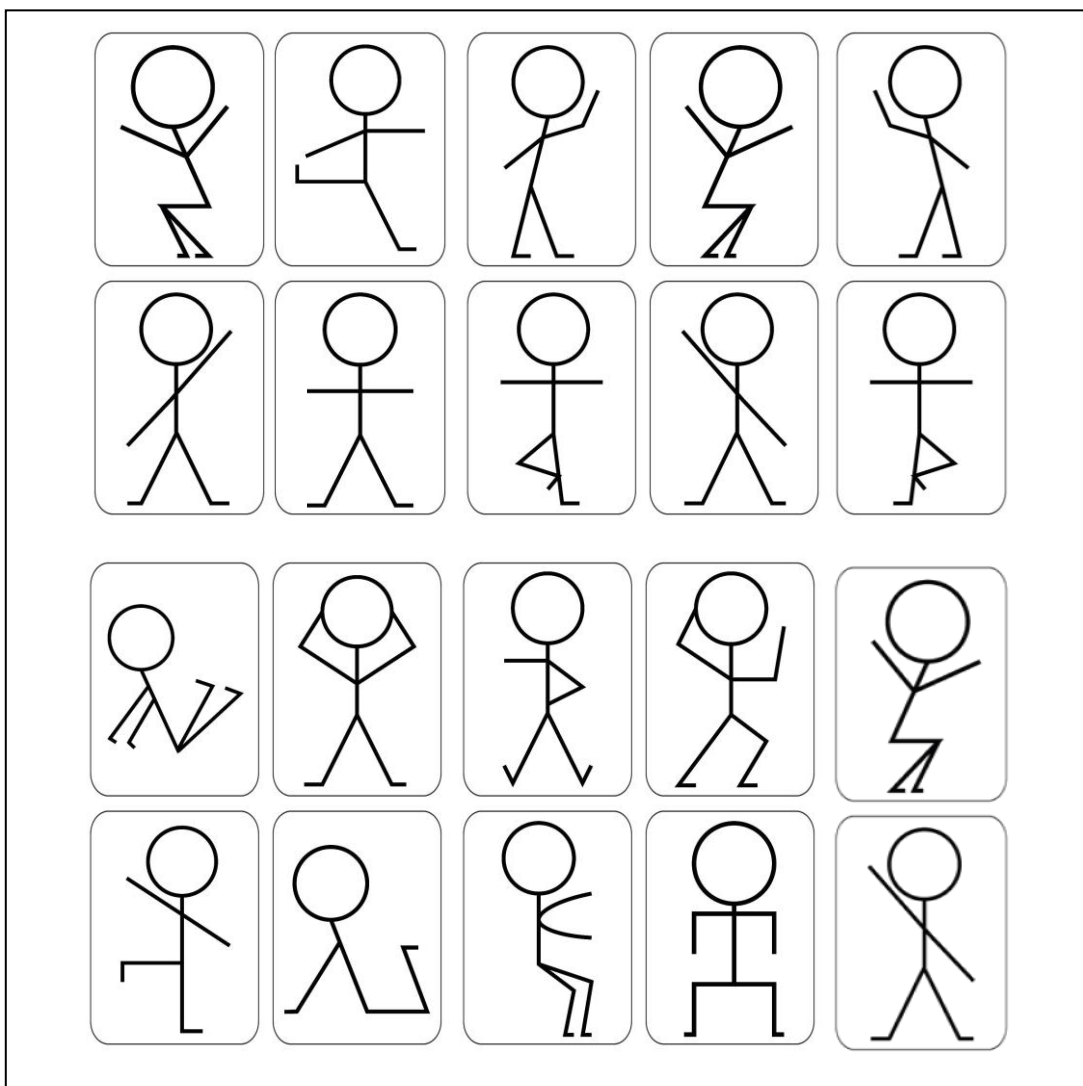
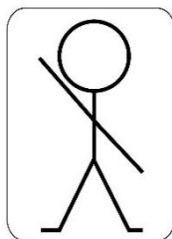
5 p

3/4. Vizuális elemzőképesség

2 p	
-----	--

3/5. Vizuális emlékezet

4 p

3/5. melléklet – színes képek

3/6. Auditív vizuális percepció

5 p

3/6. melléklet - síkidomok

3. Vizuális képességek: **26 p**

4. Sorrendiség

4/1. Nyelvi sorozatok

szarvasbogár, kutya, pohár, nap, bicikli

5 p

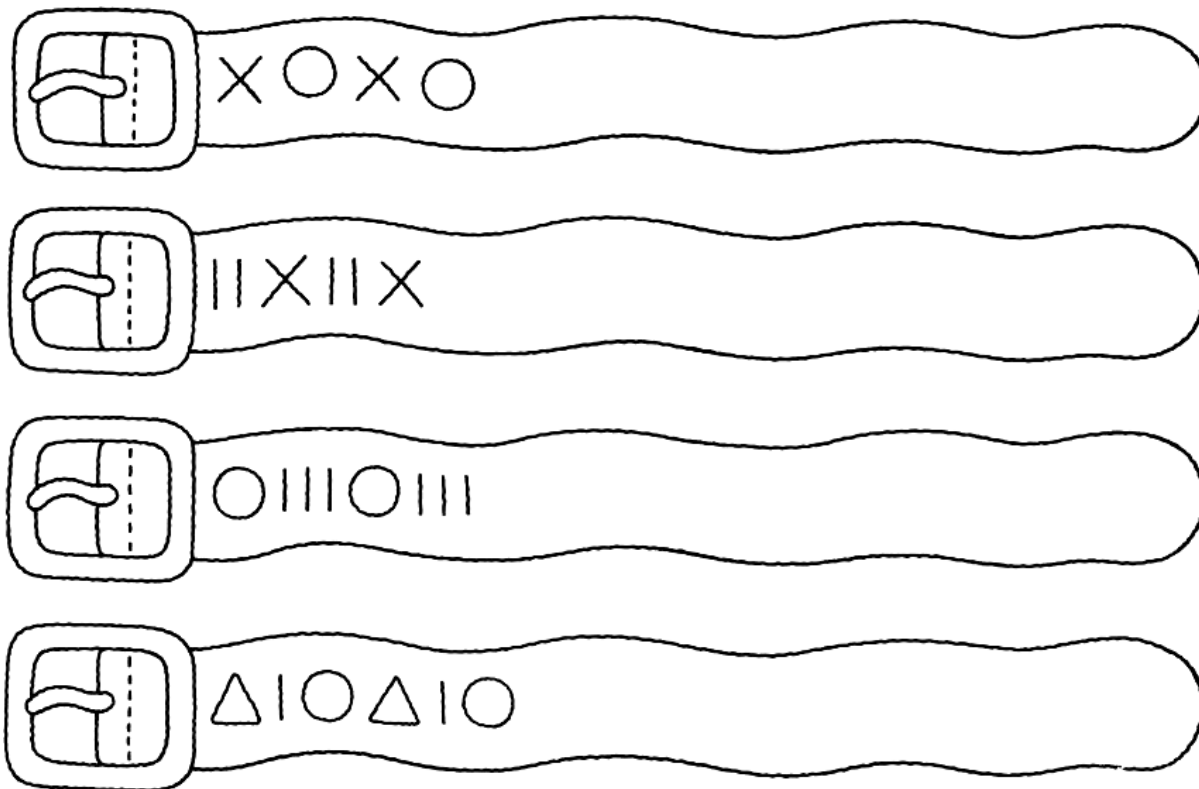
4/2. Ritmustapsolás

4/2 melléklet – ritmuskotta

6 p

4/3. Ritmussor alkotása

8 p

4/4. Időrend, eseménykép

4/4. melléklet – hóember

4 p

4. Sorrendiség:

23 p

5. Beszéd – és nyelvi funkciók

5/1. Képolvasás

5/1. melléklet - Színes kép

10 p

5/2. Beszédészlelés

8 p

vonat – fonat	dob – domb
kecske – fecske	méz – méz
olló – olló	szór – szár
pék – pép	nyíl – nyúl

5. Beszéd - és nyelvi funkciók:

18 p

6. Emlékezet

6/1. Vizuális emlékezet

Öt játékeszköz gyerek elé helyezése.

3 p

6/2. Auditív emlékezet

Mondatok utánmondása.

6 p

- A nagyi főz.
- A nagyi a konyhában főz.

- A nagyi a konyhában levest főz.
- A nagyi a konyhában levest és főzeléket főz.
- A nagyi a konyhában levest és főzeléket főz ebédre.
- A nagyi a konyhában levest és főzeléket főz ebédre az unokáinak.

6. Emlékezet:

9 p	
-----	--

7. Figyelem

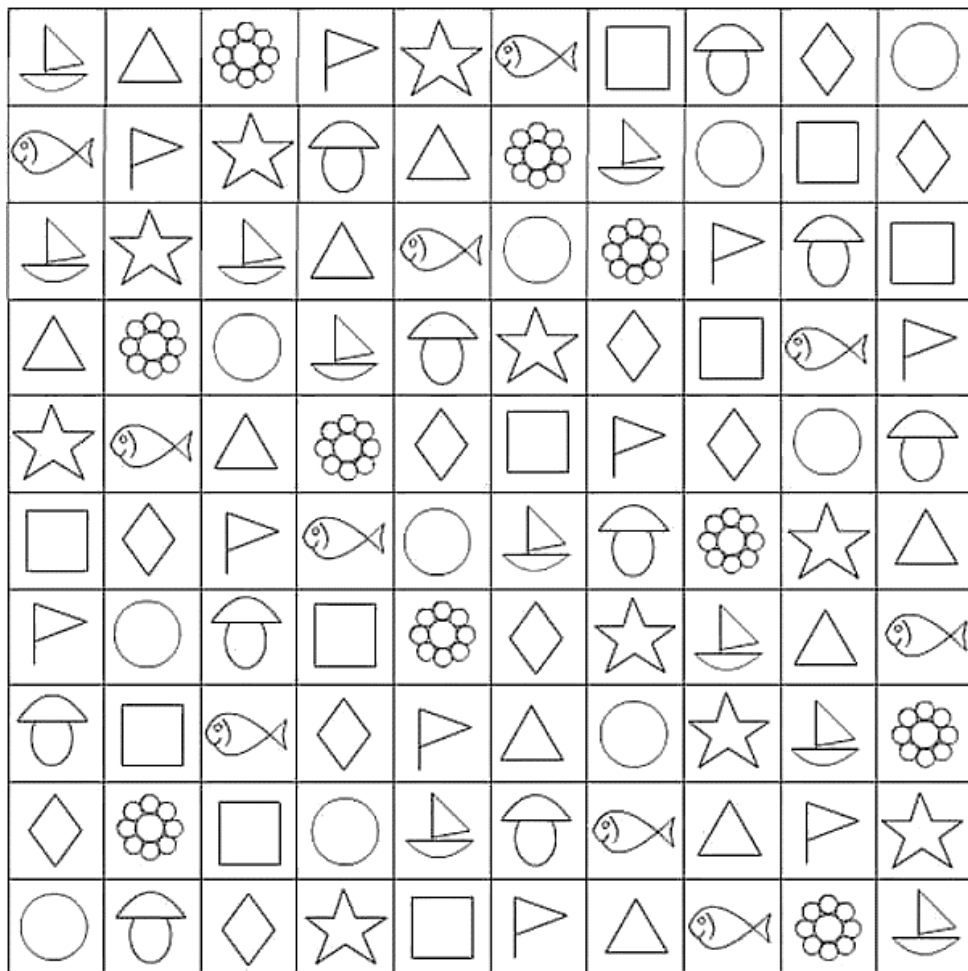
7/1. Figyelemkoncentráció

6 p	
-----	--

zsiráf, virág, kenyérsütő, ibolya, virág, autó, kocka, kakaó, virág, öntözőkanna, virág, ruhásszekrény, könyvespolc, virág, eper, virág, túróstészta, telefon

7/2. Szándékos figyelem (tartós figyelem fenntartása)

10 p	
------	--

7. Figyelem:

16 p	
------	--

8. Gondolkodás

8/1. Analízis-szintézis

8/1. melléklet – Pajta állatokkal

9 p	
-----	--

8/2. Általánosítás

- macska, kutya, ló, tigris, pávián: _____
- hajó, repülő, kerékpár, vonat, autó: _____
- eper, cseresznye, alma, körte, szilva: _____

1 p	
-----	--

1 p	
-----	--

1 p	
-----	--

- hegedű, furulya, zongora, dob, trombita: _____
- retek, uborka, tök, paradicsom, paprika: _____
- liliom, rózsza, nefelejcs, nárcisz, tulipán: _____
- szoknya, nadrág, ing, sapka, pulóver: _____

1 p	
1 p	
1 p	
1 p	
7 p	

8/3. Konkretizálás

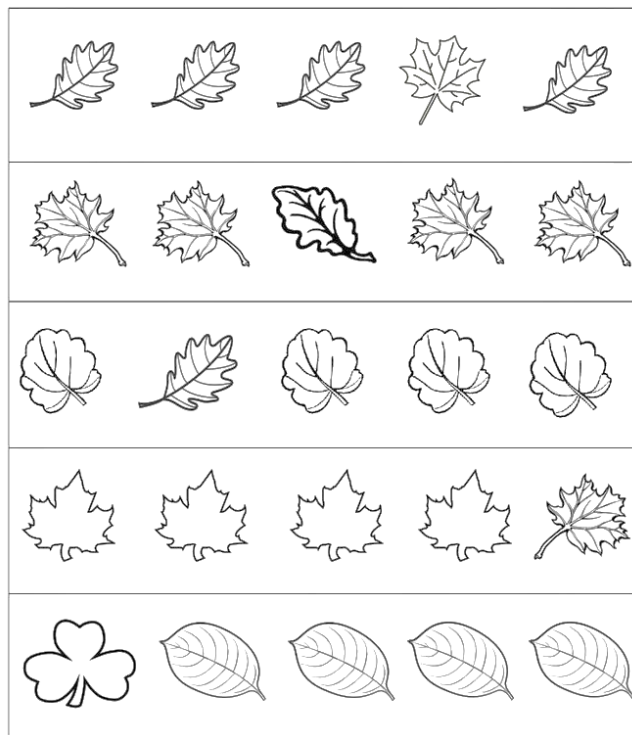
- Háziállatok: _____
- Vadon élő állatok: _____
- Foglalkozások: _____
- Bútorok: _____
- Madarak: _____
- Színek: _____

3 p	
3 p	
3 p	
3 p	
3 p	
3 p	
18 p	

8/4. Összehasonlítás, differenciálás

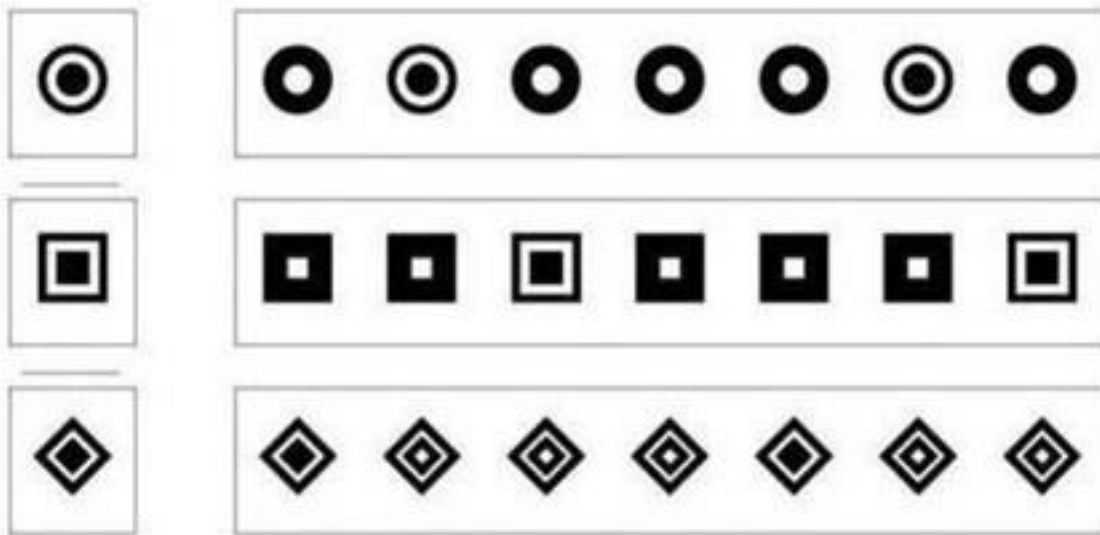
- Különbözőség felismerése

5	
p	

- Azonosság felismerése

6 p	
-----	--

11 p	
------	--

8/5. Analógiás gondolkodás (ellentétpárok)

- Télén hideg van, nyáron _____
- Az óriás nagy, a törpe _____
- A citrom savanyú, a csokoládé _____
- A szekrény nehéz, a madártoll _____
- Nappal világos van, éjszaka _____
- A csiga lassú, a nyúl _____

1 p	
1 p	
1 p	
1 p	
1 p	
1 p	
6 p	

8. Gondolkodás

51 p	
------	--

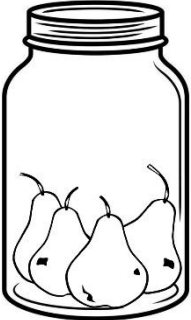
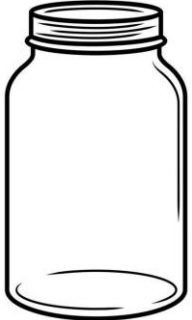
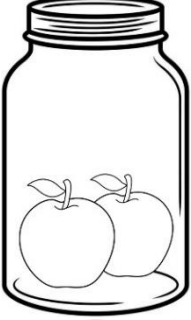
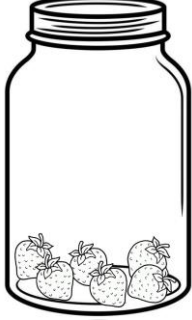
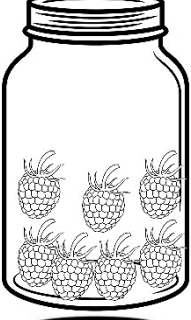
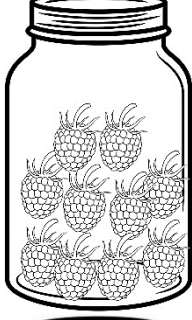

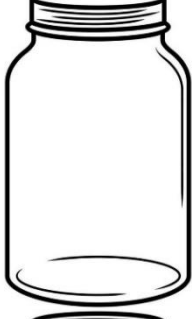
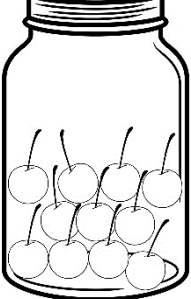
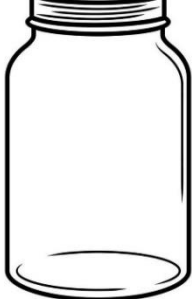
9. Matematikai készségek

9/1. Számlálási készség

- Számolj el 1-től 10-ig!

2 p	
-----	--

9/2.

1. 	2. 	Mutasd meg, melyik befőttés üvegben van 4 db körte? Rajzolj ugyanannyit a mellette lévő üvegbe!
3. 	4. 	Két üveget mutatok (3-as és 4-es). Számold meg, mennyi gyümölcs van bennük külön-külön! Melyik üvegben van több gyümölcs?
5. 	6. 	Számold meg, hogy mennyi málna van az üvegben (5-ös)! Rajzolj hozzá annyit, hogy összesen 10 db málna legyen az üvegben.
7. 	8. 	Rajzolj az üvegbe (7-es) 4 db diót! Rajzolj a mellette lévő üvegbe ennél 3-mal több diót!
9. 	10. 	A cseresznyés üvegben (9-es) színezz ki 4 db cseresznyét! A mellette lévő üvegbe rajzolj annyi cseresznyét, amennyi maradt!

2 p

2 p

2 p

2 p

2 p

10 p

9. Matematikai készségek: 12 p

Összesítés:

1. Általános tájékozottság:	35 p	
2. Tájékozódás testen, térben, síkban:	19 p	
3. Vizuális képességek:	26 p	
4. Sorrendiség:	23 p	
5. Beszéd - és nyelvi funkciók:	18 p	
6. Emlékezet:	9 p	
7. Figyelem:	16 p	
8. Gondolkodás:	51 p	
9. Matematikai készségek:	12 p	

Összesen:	209 p	
Százalékos eredmény:		%

Kimeneti vizsgálat összegző táblázata

Vizsgált gyermekek száma:	Feladat pontszáma	Össz. pontszám	Elért pontszám	Százalékos eredmény
1. Általános tájékozottság:	35 p			%
2. Tájékozódás testen, térben, síkban:	19 p			%
3. Vizuális képességek:	26 p			%
4. Sorrendiség:	23 p			%
5. Beszéd - és nyelvi funkciók:	18 p			%
6. Emlékezet:	9 p			%
7. Figyelem:	16 p			%
8. Gondolkodás:	56 p			%
9. Matematikai készségek:	12 p			%
				%
Összesen:	214 p			
Százalékos eredmény:	100 %	100 %	%	

SZOCIÁLIS FEJLETTSÉG

		Nem alakult ki	Részben kialakult	Kialakult
I.	Önállóság			
1.	Saját személyével kapcsolatos tevékenységekben önálló			
2.	Megbízásokat teljesít			
3.	Váratlan élethelyzetben korának megfelelően feltalálja magát			
II.	Szociális érzelem			
1.	A közösség igénye és az abba való beilleszkedés képessége kialakult:			
	- gyermekhez			
	- felnőttöz			
2.	Képes megfelelni az alkalmazkodás követelményeinek (alá-fölé rendeltség)			
3.	Ismeri a viselkedés alapvető szabályait (udvariasság, társas együttélés)			
4.	Tudja szándékosan irányítani magatartását (dühkitörés, kudarctűrés)			
5.	Korának megfelelően kiegyensúlyozott			
6.	Képes önmagát irányítani (mozgás és egyéb igényét leküzdö)			
III.	Figyelem			
1.	Megjelent a tanulás alapját képező szándékos figyelem			
2.	Fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme			
3.	Rendelkezik megosztott figyelemmel			
4.	Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét			
IV.	Tevékenységekhez való viszonya			
1.	Szabálytudat alakulása			
2.	Szerepek vállalásában kezdeményező (megbízatás, szerepjáték, feladathelyzet)			
3.	Közös tevékenységbe való bekapcsolódás			
4.	Együttműködésre képes:			
	-gyermek társával			
	-felnőttel			

SZOCIÁLIS FEJLETTSÉG
ÓVODA
20...január

Gyermeklétszám: **fő**

		Nem alakult ki	Részben kialakult	Kialakult
I.	Önállóság			
1.	Saját személyével kapcsolatos tevékenységekben önálló			
2.	Megbízásokat teljesít			
3.	Váratlan élethelyzetben korának megfelelően feltalálja magát			
II.	Szociális érzelem			
1.	A közösség igénye és az abba való beilleszkedés képessége kialakult:			
	- gyermekhez			
	- felnőttöz			
2.	Képes megfelelni az alkalmazkodás követelményeinek (alá-fölé rendeltség)			
3.	Ismeri a viselkedés alapvető szabályait (udvariasság, társas együttélés)			
4.	Tudja szándékosan irányítani magatartását (dühkitörés, kudarctűrés)			
5.	Korának megfelelően kiegyensúlyozott			
6.	Képes önmagát irányítani (mozgás és egyéb igényét leküzd)			
III.	Figyelem			
1.	Megjelent a tanulás alapját képező szándékos figyelem			
2.	Fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme			
3.	Rendelkezik megosztott figyelemmel			
4.	Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét			
IV.	Tevékenységekhez való viszonya			
1.	Szabálytudat alakulása			
2.	Szerepek vállalásában kezdeményező (megbízás, szerepjáték, feladathelyzet)			
3.	Közös tevékenységbe való bekapcsolódás			
4.	Együttműködésre képes:			
	-gyermek társával			
	-felnőttel			

TÁJÉKOZTATÓ

A SZOCIÁLIS FEJLETTSÉG KÉRDŐÍV ÉRTÉKELÉSÉHEZ

Iránymutató számunkra:

- a 19 kérdésből 4 kérdésre a nem kialakult választ kapjuk

Elfogadhatónak tekintjük:

- a 19 kérdésre adott válasz 30-50%-a részben kialakult

Jónak tekinthető:

- a 19 kérdésre adott válasz min. 55%-a kialakult

MOZGÁS			4-5 éves		5-6 éves		6-7 éves	
	I.félév	II.félév	I.félév	II.félév	I.félév	II.félév	I.félév	II.félév
Mozgáskoordinációja elemi mozgásai összerendezetlenek								
Izomgyenge, labilis, nincs állóképessége								
Egyensúlyérzéke fejletlen								
Az átlagtól eltérő tartás, izületi merevség, lábboltozati probléma jellemzi								
Mozgásos tevékenységben passzív, bátortalan								
Problémát nem észleltünk								

ÉRTELMI FEJLETTSÉG	3-4 éves				4-5 éves				5-6 éves				6-7 éves			
	I.félév		II.félév		I.félév		II.félév		I.félév		II.félév		I.félév		II.félév	
	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem	igen	nem
Korának megfelelő ismeretekkel és tapasztalattal rendelkezik																
A figyelem időtartama korának megfelelő																
Szándékos figyelme korának megfelelő																
Korának megfelelő memóriával rendelkezik																
Következtetések levonására korának megfelelően képes																

Megjegyzés. javaslat:

ZALAEGERSZEGI LANDORHEGYI ÓVODA

A GYERMEK AKTUÁLIS FEJLETTSÉGÉNEK ÖSSZEGZÉSE

Óvoda:	Csoport neve:
Gyermek neve:	
Születési helye, ideje:	
A gyermek lakó-/tartózkodási helye:	

A gyermek aktuális fejlettségi állapota	
1. Szakvélemények alapján	
<ul style="list-style-type: none"> A nevelési Tanácsadó és a Szakértői rehabilitációs Bizottság véleményének összegzése az iskolakezdésre vonatkozóan: 	
<ul style="list-style-type: none"> Az óvodai szakvélemény tartalma: 	
2. Képességfajták szerint	
<ul style="list-style-type: none"> A gyermek érzékszervi fejlettsége 	
Aktuális fejlettségi állapot:	A gyermek fejlődését elősegítő tevékenységek, intézkedések:
<ul style="list-style-type: none"> A gyermek értelmi fejlettsége 	
Aktuális fejlettségi állapot:	A gyermek fejlődését elősegítő tevékenységek, intézkedések:
<ul style="list-style-type: none"> A gyermek mozgásfejlettsége 	
Aktuális fejlettségi állapot:	A gyermek fejlődését elősegítő tevékenységek, intézkedések:
<ul style="list-style-type: none"> A gyermek verbális fejlettsége 	
Aktuális fejlettségi állapot:	A gyermek fejlődését elősegítő tevékenységek, intézkedések:
<ul style="list-style-type: none"> A gyermek szociális fejlettsége 	
Aktuális fejlettségi állapot:	A gyermek fejlődését elősegítő tevékenységek, intézkedések:
A gyermek egyéni képességeiből kiinduló fejlesztési lehetőségek, javaslatok:	

Zalaegerszeg; 20 .

Óvodapedagógus

Óvodapedagógus

Tagintézmény igazgató

FOGADÓ-ÓRA

Időpont	Téma	Résztevők

Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERVE

A gyermek neve:	
Megállapítás/diagnózis	
A felülvizsgálat időpontja:	

Idő	Fejlesztendő terület	Tevékenység	Fejlesztés eszköze	Megjegyzés

Idő	Fejlesztendő terület	Tevékenység	Fejlesztés eszköze	Megjegyzés

